Ч. 137 (14.968). Львів, субота 25. червня 1938. Оплата поштова міcцевою ґотівкою. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10 II ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.000
" Вашу Чеської Поштової Щадниці Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . . 15.00 „
піврічно . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Повстанчий рух на Совітській Україні

В НАСВІТЛЕННІ ФРАНЦУСЬКОГО ЩОДЕННИКА.

Як подає кореспондент „Парі Міді" з Риґи, Москва поважно занепокоєна повстанчим рухом в УССР. Українські селянські маси не криють ворожого становища до офіційної совітської політики, зокрема у звязку з недалекими виборами.

Московський уряд зосередив в УССР поважні збройні сили, зокрема спеціяльні частини ГПУ, що мають перевести велику чистку, в першу чергу у промислових околицях УССР, де ГПУ викрило чимало терористичних осередків, дальше армію, де у старшинському корпусі помітні націоналістичні симпатії, вкінці КП(б)У.

У кількох минулих місяцях розстріляли понад 30-ох визначних українських комуністів, 9-ох членів політбюра партії арештовано.

Генляйн знову їде до Льондону.

У Льондоні сподіються, що небавом — мабуть у 2-ох найближчих тижнях — приїде до Льондону Генляйн зі своїм заступником д-ром Кундтом.

Взаємини між німецькою та італійською поліцією.

Німецьке інформаційне бюро повідомляє урядово:

У закордонній пресі появилась поголоска, немовби шеф німецької поліції Гімлер подавав некорисні вістки про Італію, Мусолінія та італійську поліцію. Ті вістки неправдиві, вони походять з ворожої кампанії проти обох держав.

ОБОВЯЗОК ПРАЦІ В НІМЕЧЧИНІ.

Марш. Ґерінґ, як повновласник Гітлера для переведення 4-літнього пляну, видав декрет у справі доплину робучих рук для здійснення того пляну. Для всіх фізично здібних мужчин і жінок введено тимчасово загальний обовязок праці

Великий муфті Єрусалиму вернувся

до Бейруту.

Великий муфті вернувся до Бейруту, відкіля він несподівано виїхав перед кількома днями. Виявилося, що він їздив у Ливанські гори, куди хоче перенестись на літо

ЖИДІВСЬКА ІММІҐРАЦІЯ ДО ПАЛЕСТИНИ МАЛІЄ.

У квітні приїхало до Палестини 115 імміґрантів, між ними лише 57-ох жидів. Є це найменша цифра від 5-ох років.

СУТИЧКА.

В Єрусалимі дійшло до арабсько-жидівської сутички: 2-ох арабів убитих, 7-ох арабів і 3-ох жидів ранених.

Господарська контроля в Японії.

ПРОГРАМА ГОСПОДАРСЬКОЇ МОБІЛІЗАЦІЇ.

Доме! подає: Після вчорашнього засідання уряд повідомив у офіційному комунікаті, що не зважаючи на поважні військові успіхи він мусить рахуватися з тим, що війна з Китаєм проволічеться.

Найважнішим завданням уряду є: засобити армію у харчі та воєнні матеріяли. Щоб виповнити це завдання, уряд мусить перевести в краю сувору господарську контролю.

Японський уряд оголосив програму майбутньої господарської мобілізації. Згідно з нею на випадок війни впровадять контролю цін, примусове вживання сурогатів, контролю споживання предметів першої потреби, першенство продукції муніції та обмежений ужиток деяких сирівців.

Уряд приготовляє повну контролю приділу всіх продуктів

Лиш москалі можуть мешкати в Ленінґраді та в околиці!

На основі декрету наркому внутрішніх справ совітські громадяни неросійського походження мусять покинути уфортифіковану смугу довкола Ленінграду, у промірі 200 км. довкруги міста

Бажана віднова

у гарячковому темпі.

Львів, 24. червня 1938.

Нехай нікого не здивує, що ця справа попадає на це переднє ґазетне місце. Не має вона нічого спільного з високою політикою та всежколи міряти її мірилом актуальности, то можна сміло твердити, що в останньому часі віодна справа не порушила так глибоко громадянства не тільки нашого краю але й цілої держави, як ота назверхня віднова, оті ґенеральні порядки, що їх тепер у нас переводять. Діється багато важливих та цікавих річей у широкому світі й у нас, але сьогодні мабуть не знайдете у нас ґурта людей, в якому говорилиб про що інше, як про ремонт камяниць чи білення плотів.

Цією справою широко займається польська преса. Доказом цього є хочби статтья п. н. „Віднова фасад", в якій варшавський „Час" (ч. 169. з 22-го червня ц. р.) гостро виступає проти того назверхнього порядку за всяку ціну, порядку, що має закрити внутрішню неохайність. Автор, інж. Ф. пише: „Подряпаної фасади або непомальованих дощок, ані невиправлених мурів ані неполякерованих плотів ми не потребуємо стидатися, бо вбогість — це не стид. Краща подряпана стіна, а за нею чистота, як бруд і фетор замасковані свіжо покаліфстрованою фасадою. Перше — це поступ, друге — толерування первісности і відсталости".

Свого часу писали ми про те, що прем'єр ген. Складковський дав наказ, що у цілій державі треба перевести ґенеральний порядок тобто у містах та селах треба довести до пристойного вигляду доми, огорожі, подвіря і т. д. Адміністраційна влада взялася переводити цей наказ ригористично в життя. Отже власники реальностей — як ми про це згадували — дістали у свою чергу наказ до 14-ти днів відремонтувати фасади камяниць, фронти крамниць, вибрукувати подвіря, привести до порядку паркани. Кожний сірий громадянин відразу відчував, що хоч не можна мати нічого проти розпорядку, який наказує завести назверхній лад і порядок у містах, то все-ж короткий речинець не дасть змоги власникам реальностей перевести те, чого від них вимагають, особливо у тому розмірно важкому фінансовому становищі, в якому велика частина власників реальностей сьогодні находиться.

Видаючи свій короткоречинцевий розпорядок адміністраційна влада рахувала на те, що у теперішньому часі такого великого безро

Замало ще використовуємо фахові школи.

Скінчився шкільний рік і перед батьками повстає знов питання куди, до якої школи посилати дітей. Це питання сьогодні таке важне, що хочу бодай у формі часописної статті зорієнтувати їх у великій скількости цих фахових шкіл. Бо про ці школи головно йде.

Журба до якої школи посилати дитину перед війною явище незнане, бо тоді суспільна структура була така, що 8 клясова клясична гімназія їй відповідала — адвокат, священних, учитель, лікар і урядник. Ця гімназія давала все — знання, почести і варстат праці.

Як стоїть ця справа під теперішню пору зайве пригадувати. Про це можуть найкраще сказати ті, що з патентами в руках висиджують по домах родичів чи свояків, та вичікують „кращих" часів.

Лишім загально-освітню гімназію таланови́тій молоді, яка завдяки своїм здібностям знайде собі місце по скінчених студіях, а пересічно - здібну молодь спрямовуймо до фахових шкіл, підбираючи їх відповідно до замилування молоді.

Закон з р. 1932 щодо фахових шкіл дуже широко подуманий — і передбачує всякі роди цих шкіл нижчих і середніх.

І так для тих, що не мають наміру кінчати середніх шкіл, а хотіли би здобути більше знання у фаху, в якому працюватимуть, служать школи фахового підготування. Є це однорічні школи, чисто практичні, організовані головно для купецтва, рільництва і домашнього господарства. Отже для прикладу: річні школи кравецько - білизнярські, купецькі, кооперативні, рільничі, сільських господинь і ін. До тих шкіл приймають молодь вже після IV кл. народньої школи.

Відтак є школи нижчі, де наука триває три, або в деяких два роки також з практичним підходом. Вони сповняють ту функцію, яку досі сповняла практика в ремісника та фахово-доповняюча школа. До тих шкіл приймають також після IV кл. нар. школи.

Відтак фахові гімназії і ліцеї мають побіч фахової підготови дати також відповідний засіб теоретичних відомостей, іншими словами мають створити тип інтелігентного ремісника.

Статистика ще з р. 1934/35 нараховує 714 фахових шкіл в Польщі та 143 рільничих. Сьогодні цей стан напевно вищий.

А який стан фахового шкільництва в нас?

В нас, від часу проголошення реформи, повстали три фахові школи: рільничий державний ліцей у Черниці, кравецька гімназія СС. Василіянок у Львові, однорічна нижча торговельна школа в Яворові, а Рідна Школа на місце зліквідованих торговельних курсів у Львові заложила купецьку гімназію.

У цьому шк. році задумує Український інститут для дівчат у Перемишлі заложити торговельний коедукаційний ліцей.

Коли до того врахуємо молочарський курс „Маслосоюзу" в Стрию, рільничі курси для хлопців у Милованні („Просвіта") і для дівчат у Шибалині („Рідна Школа"), школу кравецько - білизнярську кооп. „Труд" у Львові, СС. Служебниць у Дрогобичі, кравецькі варстати в Перемишлі і в стані ліквідації однорічний торговельний курс у Львові, то матимемо ввесь образ фахового шкільництва у нас.

Є вже багато фахових шкіл державних з польською мовою навчання і туди треба спрямовувати нашу молодь. Є це головно гімназії чи ліцеї промислові, бо купецькі і рільничі школи є в нас бодай дві. Тут входять у рахубу гімназії чи ліцеї: механічні, електричні, гарбарські, ткацькі, хемічні, кравецькі та ін.

Фаховий ліцей не є продовженням гімназії так, як ним є загальноосвітній ліцей. Фаховий ліцей творить для себе цілком окрему цілість, незалежну від гімназії, а приймають до нього по кожній середній школі (фаховій і загально-освітній), є лиш ріжниця у складаних при вступі до ліцею предметах. Напр. ліцей електричний чи кравецький чи який інший не є продовженням гімназії електричної, кравецької, бо до нього приймають і по загальноосвітній гімназії.

В останніх роках молодь у нас масово кинулася до торговельних шкіл, а фреквенція учеників (-ць) у поодиноких гімназіях (в Перемишлі куп. гімназії коло 70), у львівській „Рідної Школи" чи на однорічних торговельних курсах є найкращим показчиком цього. Безперечно сьогодні в купецтві вже не вистачає практика і хист купця, треба тепер калькуляції, опертої на науковій підставі з увагою для змінливих господарських відносин, суспільних, навіть політичних, але з другої сторони не треба прибільшувати стану, бо в такім нагальнім темпі купецький ринок скоро заповниться і станемо знов перед питанням безробіття. Мусимо заповнити всі фахові школи нашою молоддю, але головною підставою організації нашого шкільництва, як і спрямовування молоді у нас повинна бути та ділянка, яка творить величезну більшість заняття нашого народу, а саме рільництво, огородництво (цим покищо на наших землях займаються болгари) і садівництво.

І слушно підніс п. Я. Татомир в „Ділі" (7. IV. 1938 р. „Більше уваги сільсько-господарській акції"), що серед нашого громадянства останніми роками зросло зрозуміння для торговлі і промислу, але ще не доцінюють у нас хліборобства як варстату праці. Автор на підставі обчислень доходить до висновку, що лиш на однім обрінику тому, що його не вміємо переховувати, тратимо коло 60 міліонів зол. річно. А кількож міліонів тратимо не вихісновуючи нашої родючої землі?

Видатність землі в нас у порівнянні з краями зах. Европи є дуже низька, бо дає 1/3—1/2 збору.

От возьмім для порівнання хочби Данію, яка цілком не стоїть на першому місці щодо збору з одного гектара (хіба у вівсі та ячменю), порівнаймо її і наші збори з літа 1930/31—1934/35 то дістанемо:

Данія	28,7	17,5	27,8	25,7	164,3	310,1
Польща	11,7	11,2	11,9	11,2	112,9	215,4

Але на тім не кінець. Яка є тепер ріжниця між західними та східніми частинами Польщі:

	пшениця	жито	бараболі
Познан. і Поморя	16—20	12—16	140—150
полуд.-схід. воєвід.	8—10	8—10	100—110

Якіж величезні суми ми здобулиб, якби збільшили хочби на половину видатність землі у нас.

Тому нехай молодь приступить до розбудови хліборобства на підставі знання добутого у школі, бо сьогодні шаблон „як батьки робили" вже не вистачає.

А. Маринович.
Перемишль.

З польської преси.

„Проблема польщини волинських міст".

У вчорашньому числі зреферували ми статтю проф. Чекановського, який на підставі шкільної статистики дійшов до радісного ствердження, що змагання Польщі „створити чисто польську культурну верству" має гарні успіхи: у школах є великий відсоток учнів — поляків і дуже малий українців та інших, коли не згадувати про жидів. І вже вчора підкреслили ми те, що малий відсоток українців, особливо у високих школах, це справа, яка не залежить від українців тільки від т. зв. „обставин". Сьогодні знаходимо в **„Гоньцу Варшавскім"** (ч. 171. з 24-го червня ц. р.) іншу статистику, що торкається українців, та інші висновки. Пан К-скі у статті п. н. „Цофами сєн на Волині" пише:

„Чужий елемент в господарському житті Волині — це поважна сила, що стає щораз більше домінуючою і рішає про такий чи інший характер волинських міст та містечок. Господарська самоуправа та організації, покликані до наладнання господарського життя — правда — мають у цьому проводі поляків, яким здається, що вони рішають і мають змогу впливати на хід подій та економічних явищ Волині, що не використана під оглядом господарських можливостей. Захоплені числами, статистичними паперцями польські керманичі не подумали над тим, що неофіційний господарський апарат, який залишається в жидівських руках, непомірно рухливий і не відступає з занятих господарських позицій.

„Такий стан, що істнує без зміни від моменту відродження держави, маючи до цього вигідні умовини, розвинувся так далеко, що стає сьогодні вже одною з найважніших проблем. Ця проблема тимбільш пекуча, що до тієї господарської боротьби приступає новий чинник, який до того віддавна підготовляється — українство, попри жидівство, теж динамічний і певний себе.

„Що воно справді так, досить поміркувати над числами розросту того нового „українського" елементу, який розбуджений у своїх політичних амбіціях, не занедбує господарської акції і щораз більше поширює свій стан посідання. Діється це частинно польським коштом і частинно потребою творити нові варстати праці, на всякий випадок не зменшує жидівських позицій".

Каже п. К-скі: частинно польським коштом. Він наводить далі за грудневим числом „Господарсько-Кооперативного Часопису" (ч. 50, з 1937 р.) статистику торговельних підприємств на Волині, з якої виходить, що від 1928-го до 1937-го року число українських торговельних підприємств майже подвоїлося, а польських у містах, з населенням понад 20 тисяч, зросло небагато, а в містах з населенням нижче 20 тисяч зменшилося. Для п. К-ского це привід до алярму. Дарма, що той, поданий у статистиці, стан українських торговельних підприємств не відповідає чисельности українського народу, що ще треба творити багато нових варстатів праці, щоб задовольнити всі наші національні потреби. П. К-скі сам признає, що чисельний розріст українських торговельних підприємств — це заспокоєння потреб. Та всеж:

„Проблема польщини волинських міст виростає понад всякі інші і стає проблемою незвичайно актуальною... Які чинники працюють над тим, щоб піднести на Волині силу і значіння польського імени, щоб воно було атракцією, щоб воно збуджувало пошану до польської держави і притягало малоосвідомлені маси, що так легко піддаються чужій сугестії".

П. К-скі має претенсії до санаційних діячів, що вони „задивлені в кооперативну „ідеольогію" не бачили іншої розвязки справи, коли йшло про збільшення польського стану посідання у волинських містах та містечках. На його думку справу правильно поставив „Кур'єр Волиньскі", який писав:

„У змаганні до того, щоб піднести стан польського посідання на Волині, перед польським громадянством виростає капітальна проблема, а саме, чи польське громадянство реалізуючи свою національну програму має змагати до того, щоб піднести стан польського купецтва на Волині, чи теж далі поглиблювати сітку кооперативних організацій. В тій акції кооперація, що істнує на терені Волині, не має для нас, поляків, ніякого значіння. Більшість кооператив на Волині має характер мішаних організацій і дуже часто без властивих впливів польського громадянства. Поборюючи шкідливу для наших національних інтересів жидівську приватну торговлю, мусимо заступити її польською приватною торговлею".

Ендеки розбивають до решти концепцію „співжиття" колишнього волинського воєводи Юзефського, за якого влади власне творили на Волині „спільні", польсько-українські кооперативи, проти яких українці виступали і руками і ногами боронилися, бо вони руйнували українську кооперацію. Тоді це нічого не помагало. Сьогодні польські чинники прийшли до переконання, що це і їм не помагає. Вони вірять в інший засіб: розбудову польського купецького стану у волинських містах та містечках. Ця розбудова вже почалася.

Замало ще використовуємо фахові школи.

Скінчився шкільний рік і перед батьками повстає знов питання куди, до якої школи посилати дітей. Це питання сьогодні таке важне, що хочу бодай у формі часописної статті зорієнтувати їх у великій скількости цих фахових шкіл. Бо про ці школи головно йде.

Журба до якої школи посилати дитину перед війною явище незнане, бо тоді суспільна структура була така, що 8 клясова клясична гімназія їй відповідала — адвокат, священник, учитель, лікар і урядник. Ця гімназія давала все — знання, почести і варстат праці.

Як стоїть ця справа під теперішню пору зайве пригадувати. Про це можуть найкраще сказати ті, що з патентами в руках висиджують по домах родичів чи свояків, та вичікують „кращих" часів.

Лишім загально-освітню гімназію талановитій молоді, яка завдяки своїм здібностям знайде собі місце по скінчених студіях, а пересічно - здібну молодь спрямовуймо до фахових шкіл, підбираючи їх відповідно до замилування молоді.

Закон з р. 1932 щодо фахових шкіл дуже широко подуманий — і передбачує всякі роди цих шкіл нижчих і середніх.

І так для тих, що не мають наміру кінчати середніх шкіл, а хотіли би здобути більше знання у фаху, в якому працюватимуть, служать школи фахового підготування. Є це однорічні школи, чисто практичні, організовані головно для купецтва, рільництва і домашнього господарства. Отже для прикладу: річні школи кравецько - білизнярські, купецькі, кооперативні, рільничі, сільських господинь і ін. До тих шкіл приймають молодь вже після IV кл. народньої школи.

Відтак є школи нижчі, де наука триває три, або в деяких два роки також з практичним підходом. Вони сповняють ту функцію, яку досі сповняла практика в ремісника та фахово-доповнююча школа. До тих шкіл приймають також після IV кл. нар. школи.

Відтак фахові гімназії і ліцеї мають побіч фахової підготови дати також відповідний засіб теоретичних відомостей, іншими словами мають створити тип інтелігентного ремісника.

Статистика ще з р. 1934/35 нараховує 714 фахових шкіл в Польщі та 143 рільничих. Сьогодні цей стан напевно вищий.

А який стан фахового шкільництва в нас?

В нас, від часу проголошення реформи, повстали три фахові школи: рільничий державний ліцей у Черниці, кравецька гімназія СС. Василіянок у Львові, однорічна нижча торговельна школа в Яворові, а Рідна Школа за місце зліквідованих торговельних курсів у Львові заложила купецьку гімназію.

У цьому шк. році задумує Український Інститут для дівчат у Перемишлі заложити торговельний коедукаційний ліцей.

Коли до того врахуємо молочарський курс „Маслосоюзу" в Стрию, рільничі курси для хлопців у Милованні („Просвіта") і для дівчат у Шибалині („Рідна Школа"), школу кравецько - білизнярську кооп. „Труд" у Львові, СС. Служебниць у Дрогобичі, кравецькі варстати в Перемишлі і в стані ліквідації однорічний торговельний курс у Львові, то матимемо ввесь образ фахового шкільництва у нас.

Є вже багато фахових шкіл державних з польською мовою навчання і туди треба спрямовувати нашу молодь. Є це головно гімназії чи ліцеї промислові, бо купецькі і рільничі школи є в нас бодай дві. Тут входять у рахубу гімназії чи ліцеї: механічні, електричні, гарбарські, ткацькі, хемічні, кравецькі та ін.

Фаховий ліцей не є продовженням гімназії так, як ним є загальноосвітній ліцей. Фаховий ліцей творить для себе цілком окрему цілість, незалежну від гімназії, а приймають до нього по кожній середній школі (фаховій і загальноосвітній). Є лиш ріжниця у складаних при вступі до ліцею предметах. Нпр. ліцей електричний чи кравецький чи який інший не є продовженням гімназії електричної, кравецької, бо до нього приймають і по загальноосвітній гімназії.

В останніх роках молодь у нас масово кинулася до торговельних шкіл, а фреквенція учеників (-ць) у поодиноких гімназіях (в Перемишлі куп. гімназії коло 70), у львівській „Рідної Школи" чи на однорічних торговельних курсах є найкращим показчиком цього. Безперечно сьогодні в купецтві вже не вистачає практика і хист купця, треба тепер калькуляції, опертої на науковій підставі з увагою для змінливих господарських відносин, суспільних, навіть політичних, але з другої сторони не треба прибільшувати стану, бо в такім нагальнім темпі купецький ринок скоро заповниться і станемо знов перед питанням безробіття. Мусимо заповнити всі фахові школи нашою молоддю, але головною підставою організації нашого шкільництва, як і спрямовування молоді у нас повинна бути та ділянка, яка творить величезну більшість заняття нашого народу, а саме рільництво, огородництво (цим покищо на наших землях займаються болгари) і садівництво.

І слушно підніс п. Я. Татомир в „Ділі" (7. IV. 1938 р. „Більше уваги сільсько-господарській акції"), що серед нашого громадянства останніми роками зросло зрозуміння для торговлі і промислу, але ще не доцінюють у нас хліборобства як варстату праці. Автор на підставі обчислень доходить до висновку, що лиш на однім обірнику тому, що його не вміємо переховувати, тратимо коло 60 міліонів зол. річно. А кількож міліонів тратимо не вихісновуючи нашої родючої землі?

Видатність землі в нас у порівнянні з краями зах. Европи є дуже низька, бо дає 1/3—1/2 збору.

От возьмім для порівнання хочби Данію, яка цілком не стоїть на першому місці щодо збору з одного гектара (хіба у вівсі та ячменю), порівнаймо її і наші збори з літа 1930/31—1934/35 то дістанемо:

Данія	28,7	17,5	27,8	25,7	164,3	310,1
Польща	11,7	11,2	11,9	11,2	112,9	215,4

Але на тім не кінець. Яка є тепер ріжниця між західними та східними частинами Польщі:

	пшениця	жито	бараболі
Познан. і Поморя	16—20	12—16	140—150
полуд.-схід. воєвід.	8—10	8—10	100—110

Якіж величезні суми ми здобулиб, якби збільшили хочби на половину видатність землі у нас.

Тому нехай молодь приступить до розбудови хліборобства на підставі знання добутого у школі, бо сьогодні шаблон „як батьки робили" вже не вистачає.

А. Маринович.
Перемишль.

З польської преси.

„Проблема польщини волинських міст".

У вчорашньому числі зреферували ми статтю проф. Чекановського, який на підставі шкільної статистики дійшов до радісного ствердження, що змагання Польщі „створити чисто польську культурну верству" має гарні успіхи: у школах є великий відсоток учнів — поляків і дуже малий українців та інших, коли не згадувати про жидів. І вже вчора підкреслили ми те, що малий відсоток українців, особливо у високих школах, це справа, яка не залежить від українців тільки від т. зв. „обставин". Сьогодні знаходимо в **„Гоньцу Варшавскім"** (ч. 171. з 24-го червня ц. р.) іншу статистику, що торкається українців, та інші висновки. Пан К-скі у статті п. н. „Цофами сєн на Волині" пише:

„Чужий елемент в господарському житті Волині — це поважна сила, що стає щораз більше домінуючою і рішає про такий чи інший характер волинських міст та містечок. Господарська самоуправа та організації, покликані до налагнання господарського життя — правда — мають у цьому проводі поляків, яким здається, що вони рішають і мають змогу впливати на хід подій та економічних явищ Волині, що не використана під оглядом господарських можливостей. Захоплені числами, статистичними паперцями польські керманичі не подумали над тим, що неофіційний господарський апарат, який залишається в жидівських руках, непомірно рухливий і не відступає з занятих господарських позицій.

„Такий стан, що істнує без зміни від моменту відродження держави, маючи до цього вигідні умовини, розвинувся так далеко, що стає сьогодні вже одною з найважніших проблем. Ця проблема тимбільш пекуча, що до тієї господраської боротьби приступає новий чинник, який до того віддавна підготовляється — українство, поприч жидівство, теж динамічний і певний себе.

„Що воно справді так, досить поміркувати над числами розросту того нового „українського" елементу, який розбуджений у своїх політичних амбіціях, не занедбує господарської акції і щораз більше поширює свій стан посідання. Діється це частинно польським коштом і частинно потребою творити нові варстати праці, на всякий випадок не зменшує жидівських позицій".

Каже п. К-скі: частинно польським коштом. Він наводить далі за грудневим числом „Господарсько-Кооперативного Часопису" (ч. 50. з 1937 р.) статистику торговельних підприємств на Волині, з якої виходить, що від 1928-го до 1937-го року число українських торговельних підприємств майже подвоїлося, а польських у містах, з населенням понад 20 тисяч, зросло небагато, а в містах з населенням нижче 20 тисяч зменшилося. Для п. К-ского це привід до алярму. Дарма, що той, поданий у статистиці, стан українських торговельних підприємств не відповідає чисельности українського народу, що ще треба творити багато нових варстатів праці, щоб задовольнити всі наші національні потреби. П. К-скі сам признає, що чисельний розріст українських торговельних підприємств — це заспокоєння потреб. Та всеж:

„Проблема польщини волинських міст виростає понад всякі інші і стає проблемою незвичайно актуальною... Які чинники працюють над тим, щоб піднести на Волині силу і значіння польського імени, щоб воно було атракцією, щоб воно збуджувало пошану до польської держави і притягало малоосвідомлені маси, що так легко піддаються чужій суґестії".

П. К-скі має претенсії до санаційних діячів, що вони „задивлені в кооперативну „ідеольогію" не бачили іншої розвязки справи, коли йшло про збільшення польського стану посідання у волинських містах та містечках. На його думку справу правильно поставив „Кур'єр Волиньскі", який писав:

„У змаганні до того, щоб піднести стан польського посідання на Волині, перед польським громадянством виростає капітальна проблема, а саме, чи польське громадянство реалізуючи свою національну програму має змагати до того, щоб піднести стан польського купецтва на Волині, чи теж далі поглиблювати сітку кооперативних організацій. В тій акції кооперація, що істнує на терені Волині, не має для нас, поляків, ніякого значіння. Більшість кооператив на Волині має характер мішаних організацій і дуже часто без властивих впливів польського громадянства. Побоюючи шкідливу для наших національних інтересів жидівську приватну торговлю, мусимо заступити її польською приватною торговлею".

Ендеки розбивають до решти концепцію „співжиття" колишнього волинського воєводи Юзефського, за якого влади власне творили на Волині „спільні", польсько-українські кооперативи, проти яких українці виступали і руками і ногами боронилися, бо вони руйнували українську кооперацію. Тоді це нічого не помагало. Сьогодні польські чинники прийшли до переконання, що це і їм не помагає. Вони вірять в інший засіб: розбудову польського купецького стану у волинських містах та містечках. Ця розбудова вже почалася.

„Бажані кандидати тільки польської національности“.

Без ніяких дальших коментарів подаємо нижче зарядження камінецького старости:

Starostwo Kamionka Str. Nr. L. 10.
Do Zarządów Dóbr.

Celem podniesienia kwalifikacyj fachowych służby leśnej i dostosowania ich wiadomości do obecnego sposobu zagospodarowania lasów na terenie Województwa Tarnopolskiego, Urząd Wojewódzki organizuje 6-tygodniowy kurs dla gajowych w Brodach w czasie od 5. września do 15. października 1938 r.

Pożądani są kandydaci tylko narodowości polskiej oraz o ile możności b. wojskowi.

Zgłoszenia kandydatów proszę nadsyłać do dnia 21. czerwca 1938 r.

Starosta powiatowy:
Frączkiewicz mp

Довірочна політична нарада
української шляхти.

Дня 5-го червня ц. р. відбулася в селі Катина Рустикальна, добромильського повіту, районова довірочна політична нарада при участи посла д-ра Степана Витвицького і голови Повітового Народнього Комітету УНДО д-ра Степана Антоневича, адвоката в Добромилі. В селах Катині Рустикальній, Катині Шляхоцькій і Лопушниці живуть родини української шляхти і саме для скріплення духа тієї шляхти скликали нараду. Відбулася вона в домі місцевого шляхтича Мечиховського, котрий хлібом і сілю на порозі своєї хати приняв посла.

Нараду скликав і проводив нею о. Рейнарович, парох в Лопушниці. Реферат про наше політичне та економічне положення і про ґенезу української загородової шляхти виголосив пос. д-р Степан Витвицький. Своєю патріотичною, в гарній формі виголошеною промовою підняв д-р Витвицький духа зібраних шляхтичів та скріпив їх на дальшу національну працю.

У дискусії забирали слово о. Йосип Рейнарович, д-р Степан Антоневич та кількох місцевих шляхтичів.

На нараді було присутніх коло 200 учасників, що не могли поміститися в малій кімнаті і прислухувалися нарадам стоячи в сінях і на подвір'ю.

Нараду закінчено відспіванням національного гимну.

Польсько-литовські торговельні переговори.

Як подає „Лієтувос Зініос“, литовський уряд приняв польську пропозицію, щоб увійти в торговельні переговори. Вони відбудуться мабуть у Варшаві.

ЗАЛІЗНИЧА І ЛЕТУНСЬКА КОМУНІКАЦІЯ МІЖ ПОЛЬЩЕЮ ТА ЛИТВОЮ.

Литовський уряд ратифікував документ у справі безпосередньої залізничої комунікації з Польщею, яка почнеться від 1. липня.

У звязку з договором між польським летунським товариством „Льот“ і литовським урядом міркують, що „Льот“ наладнає безпосередній повітряний звязок між Литвою і Палестиною.

У санджаку Александрети розвязано
всі партії.

Військовий командант санджаку Александрети полк. Коле розвязав усі політичні партії на підчиненій йому території.

АРАБСЬКИЙ ПРОТЕСТАЦІЙНИЙ СТРАЙК В АНТІОХІЇ.

В арабській дільниці Антіохії вибух страйк на протест проти арештування провідника арабів мусулман Сакі Арсуаї; зі страйком солідаризувалися християни.

Після 3-денного страйку арештованого увільнили.

Вища Школа Суспільних Наук у Львові.

Від трьох років істнує у Львові Школа Суспільних Наук під назвою „Студіюм Праци Сполечней“. Ця школа, затверджена міністерством суспільної опіки та міністерством освіти, має рівень академічних шкіл як пр. „Вшехніца“ у Варшаві. Наука в „Студіюм“ триває два роки, крім того кожний слухач (студент) мусить відбути обовязково тримісячну практику з обсягу адміністрації в уряді, що його визначує управа школи. „Студіюм Суспільної Праці“ має дати слухачам загальну орієнтацію в суспільних напрямках і придбати знання з обсягу суспільної опіки та освітньо-педагогічної праці.

Програма студій така: 1) суспільна опіка, 2) позашкільна освіта, 3) господарські справи, 4) бібліотекарські справи.

а) **Загальні предмети:** 1) суспільна психольогія, 2) загальна психольогія, 3) заг. соціольогія, 4) суспільна етика, 5) cусп. гігієна, 6) ціль і завдання позашкільної освіти, 7) форми освітньої праці, 8) організація позашк. освіти, 9) суспільна рахунковість.

б) **Суспільно-освітні** предмети: 1) спосіб навчання дорослих, 2) освітні товариства та їх праця, 3) методика освітньої праці, 4) дидактика освітньої праці, 5) перегляд програм та їх оцінка, 6) економія.

в) Бібліотечні предмети: 1) бібліографія, 2) бібліотекарство, 3) добір книжки, 4) друкарство і книгарство.

г) **Суспільно-господарські предмети:** 1) суспільно-господарська проблема, 2) аграрна політика, 3) суспільне законодавство, 4) охорона праці, 5) гігієна праці, 6) перегляд інституцій, 7) методика праці інструкторської.

У „студіюм“ викладає 46 професорів університету, крім того кількох доїзджає з „Вольней Вшехніци“ з Варшави та кількох міністеріяльних вищих урядовців.

Абсолюторія у Студіюм уповажнює абсольвента обняти становище з вибраної ділянки.

Шкільний рік ділиться на три триместри. До „Студіюм“ приймають таких кандидатів: до освітньої ділянки: гімназійних і семинаріяльних абсольвентів, на інші ділянки абсольвентів реальних шкіл, економічно-торговельних і купецьких гімназій. Приймають молодь обох полів і без огляду на національність.

Подання слід складати у двох речинцях: від 15. до 25. червня і від 1. до 17. вересня на адресу: Студіюм Праци Сполечней, Львів, вул. Підвале 17 II. До подання слід долучити: 1) метрику хрещення, 2) матуральне свідоцтво (можна відпис), 3) опис життя.

Шкільний рік починається 4. жовтня.

Михайло Шинкарук
слухач II. року.

В кожному селі, в кожній місцевині, ювилейне свято „Просвіти“!

З організаційного життя УНДО.

ДОВІРОЧНА ПОЛІТИЧНА НАРАДА УНДО В ДОБРОМИЛІ.

Дня 7-го червня ц. р. відбулася в Добромилі довірочна політична нарада УНДО при участи коло 200 осіб з 45 громад повіту, при численній участи духовенства з о. деканом Мариновичем на чолі. Нараду скликав Повітовий Народній Комітет УНДО в Добромилі. Відкрив її і проводив нею голова ПНК УНДО в Добромилі д-р Степан Антоневич, який покликав на секретаря студента Василя Хадая з Княжполя.

Пос. Гринь Тершаковець представив наше політичне та економічне положення під сучасну пору, здав звіт з праці нашої Парляментарної Репрезентації в часі останньої буджетової сесії та представив і пояснив значіння відомої деклярації Центрального Комітету УНДО з дня 7-го і 21-го травня ц. р.

У дискусії забирали слово: Онуфрій Галевич з Городович, о. декан Маринович з Вільська, о. Хархаліс, парох Коростна, Михайло Чуквінський з Хирова, Микола Гец, студ. прав з Ляцька, Василь Юристовський, селянин з Коростна і д-р Степан Антоневич з Добромиля. Дискутантам відповідав пос. Гринь Тершаковець.

По дискусії секретар В. Хадай відчитав резолюції Центрального Комітету УНДО з дня 7-го травня ц. р., які присутні приняли акламацією. На внесок секретаря зборів принято одноголосно такі резолюції:

1) Зібрані на політичній довірочній нараді в Добромилі в дні 7-го червня 1938 р. домагаються українському народові права завідувати своїми культурними й господарськими справами.

2) Домагаються заснування українського університету у Львові.

3) Закликають усе свідоме громадянство добромильського повіту згуртуватися в організації УНДО і посилити його працю в усіх ділянках нашого національного життя.

4) Протестують проти наступу на нашу Церкву і духовенство зокрема проти обиди голови Ексцеленції Митрополита Андрея Шептицького і проти виступів посла Екерта проти Ексцеленції Коциловського на вічах у Добромилі і в Хирові і заявляють, що завсіди вірно та непохитно стоятимуть в їх обороні.

5) Протестують проти розпорядку припинення діяльности Товариства „Сила“ і Союзу Українок та вивласнення площі „Сокола Батька“.

6) Висказують своє повне довір'я до Проводу УНДО, Української Парляментарної Репрезентації, зокрема заявлють довір'я послові Гриневі Тершаковцеві, висказують подяку за його працю для добра української справи в теперішньому важкому положенні і взивають Провід і ціле громадянство до успішної боротьби, щоб здійснити резолюції з дня 7-го травня 1938. р.

Відспіванням національного гимну закінчено ці ділові наради.

ються територіяльної автономії на землях заселених в більшости українцями і признання

ШЕФ ПОЛЬСЬКОГО ГОЛОВНОГО ШТАБУ ВИЇЗДИТЬ ДО БАЛТІЙСЬКИХ ДЕРЖАВ.

Шеф головного штабу ген. В. Стахевич виїде з днем полк. Яклічем та сотн. Горохом, щоб зревізитувати шефів генеральних штабів Фінляндії, Естонії та Латвії, які минулої осени взяли участь у польських маневрах

ПРОТЕСТИ ПРОТИ ВИБОРЧИХ НАДУЖИТЬ

Три політичні партії зголосили спротив проти громадських виборів на Словаччині: словацькі автономісти, судетські німці та партія д-ра Ферстера. Вони домагаються нових громадських виборів у Братиславі, бо при попередніх чеський бльок він нельояльну кампанію

Економічний огляд.

Польща на шляху розбудови „оборонного господарства“.

За апровізаційний потенціял. — Новий підсекретаріят стану і нові закони. — „Відпорний елемент“. — Проєкт високої військово-господарської школи. — Що важніше: господарський чи моральний чинник? — Воєнно-господарська доктрина і національні меншости.

Рівнобіжно з горячковим зброєнням в усіх державах іде розбудова „оборонного господарства“, в якому окремий відтинок представляє **забезпека достаточної апровізації війська і цивільного населення на випадок війни.** Не залишається позаду в тому і Польща. При міністерстві рільництва і рільних реформ зорганізовано тепер окремий **підсекретаріят стану для справ апровізації.** Має він заздалегідь подбати за те, щоб підчас війни Польща не відчула браку харчевих засобів. Проявом відповідної апровізаційної політики, що має на ціли збільшити потенціял Польщі в ділянці продукції харчів, є **низка проєктованих законів,** що найшлись тепер на порядку нарад варшавського сойму. Дотичать вони подачі артикулів першої потреби, управильнення обороту господарськими звірятами, дробиною і мясом та цукрової і бурячаної господарки.

Коли мова про „оборонне господарство“, то варто згадати, що зїзд офіцирів резерви при кінці травня у Львові ухвалив м. і. домагатись, щоб з оборонних причин персонал у **нафтовому промислі** складався виключно з людей „на яких Польща може рахувати в кожних обставинах і з елементу відпорного на зазіхання чужої розвідки і диверсійної спроби“. Дальше згадаємо проєкт, що його висунула на днях „Газета Польска“, щоб у Польщі оснувати **високу військово-господарську школу** („студіюм“). „Сьогодні, — пише вона — так як ніколи досі, оборонна політика мусить опиратись на докладному, ґрунтовному знанні господарських проблем“. Тому треба виховати можливо найширші **кадри військових економістів і військових господарських політиків.** Проєктоване „студіюм“ малоб два відділи: **загальний теоретичний,** подібно, як в інших високих господарських школах, і **спеціяльний військово-господарський,** де предметом викладів булиб господарські справи особливо важні для оборони держави (напр. сирівцеві засоби і можливости, продукція сурогатів, флюктуації споживания, апровізація, диспозиційні осередки в польській господарці, виробнича мобілізація, суспільний чинник у господарці, психічні рефлекси господарюючого громадянства і людини, інвестиції, плянування, тощо).

Те все, разом із будовою Ц. О. П., про яку ми недавно писали, вказує, що Польща рішається твердо станути на шлях **господарської мобілізації,** турбуючись заздалегідь за вимоги воєнного часу.

До яких кінцевих вислідів доведуть Польщу ці турботи за оборонний її потенціял у ділянці господарства, годі покищо передбачити. Зате не важко добачити, скільки небезпек і труднощів для вільного вияву господарської підприємчивости скриває це невпинне очікування збройного конфлікту і його підготова.

На увагу заслуговує ще передовиця в журналі **„Господарка Народова“** (ч. 9), де висунена думка, що в „господарській підготові нації до війни на перший плян треба висунути **моральні чинники“.** „Матеріяльне підготування національного господарства до війни — пише автор цієї передовиці В. Новицький — менше вяжеться з безпосереднім веденням воєнної акції. Правда — важко вести війну, коли слабі є власні господарські засоби, але сам факт доброго засоблення не може ще рішати про перемогу. Врешті тою істнують безсумнівні можливости доповнити браки в цьому засобленню у союзників чи невтральних. А коли бракує громадянству моральна сила, то її нізвідки доповнити не можна“. І автор заявляє: „наскільки занедбання матеріяльного чинника **може** довести до невдачі, то занедбання морального чинника **мусить** довести“.

Жаль тільки, що автор, підсуваючи воєнно-господарській доктрині обовязок присвятити увагу „аґрарним і взагалі суспільним відносинам“, залишає **міжнаціональні відносини в етнографічно-мішаних державах** (а до тих належить Польща) поза рямцями своїх міркувань. Може тому, що не згадував про те виразно фільософ війни Клявсевіц, якого ідеї є засновком міркувань автора. Проте згадане ним заперечення Клявсевіца, немов би вплив політики на війну був шкідливий і його твердження, що шкодить не сама політика, а її **помилковість,** повинна була спонукати п. Новицького зупинитись також на **відношенню до національних меншин.** А найновіші події на польсько-українському відтинку булиб напевно з користю доповнили ілюстраційний матеріял в його представленню ролі морального чинника в часах війни.

В. Н-вич.

Професійна стратеґія.

(З приводу появи Звідомлення Дирекції 4-літньої коедукаційної купецької ґімназії Р. Ш. за 1937-8 шк. р.).

Мабуть для ніодної нації не є таке шкідливе марнотравство суспільних сил, як для нас, українців. В нашому народі, що все ще тільки незначний відсоток зноміж себе може перепустити через середнє, а ще менший через вище шкільництво, **правильний фаховий добір,** чи — як це ми виписали в заголовку — „професійна стратеґія“, має величезну вагу. І коли не маємо повної змоги пляново боротись із неприродністю величезної суспільно-фахової диспропорції в нашому національному середовищі, то ми повинні бодай іти за засадою утилітаризму, орієнтуючись **просто по можливостях істнування.**

Такі можливости відкриває для нашої молоді особливо економічна ділянка, зокрема **торговля.** Що молодь, а також батьки починають це розуміти — того доказом **велика фреквенція,** яку виказує українська купецька ґімназія у Львові. Перечитуючи її звідомлення за останній шкільний рік і зраховуючи кількість учениць і учнів усіх кляс та двох відділів курсу абітурієнтів, не можемо скрити своєї радости, що наш купецький нарибок уже не такий то мало численний і що тяга до фахових торговельних студій відсуне згодом у тінь наших торговельних імпровізаторів, що „з конечности“, без ніякої підготови взялись за торговельне діло. До того найближчий час готовить нам значне поширення торговельного шкільництва: кооперативний ліцей у Львові і торговельний ліцей жіночий у Перемишлі, плюс згадана вже ґімназія у Львові і яворівська торговельна школа — це вже направду „щось“, що зможе поставити плекання торговельного знання доволі широко.

Вертаючись до львівської купецької ґімназії, треба зазначити, що шк. рік 1937-38 був для неї **особливо корисний** двома моментами: тоді замінили б. торговельну школу на купецьку ґімназію і добули уповні відповідне та вигідне приміщення при вул. Курковій. Тому слушно зазначила дирекція у свому звідомленні, що школа найшлась із того приводу у шк. р. 1937-38 **„на новому етапі“.** Особливо просторе приміщення ґімназії дозволило розташуватись доцільно з усіми допомічними науковими засобами, зорганізувати якслід товарознавчий кабінет і товарознавчу робітню, комерційну робітню, реклямові варстати, та багато дечого іншого, так, що школа — якслід вивінувана — може тепер сповнити свою місію беззастережно і з великим успіхом.

Як зачуваємо — також фреквенція у найближчому шкільному році заповідається дуже добре.

Н.

З нашої кооперації.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ВИМОГИ „КООПЕРАТИВИ ЗДОРОВЛЯ“

В ч. 25. Г. К. Ч. читаємо статтю лікаря „Кооператива Здоровля“ в Бодварові Мирослава Поповича про організаційні вимоги „Кооператив Здоровля“. Практичним завданням „Кооператив Здоровля“ вважає М. П. поправу санітарного стану українського села в таких напрямках: 1) зменшення відсотка смертности, 2) зменшення відсотка смертности матерей при породі, 3) збільшення відсотка живих уродин дітей, 4) Зменшення кількости пошесних недуг. Щоби „Кооперативи Здоровля“ сповнили на селі своє завдання, мусять бути перш за все матеріяльно самовистарчальні. До цього мусить кожна „Кооператива Здоровля“ мати щонайменше 450 дійсних членів, які заплатять уділ, вписове і платить евентуальну місячну вкладку. Деморалізуючим чинником вважає автор при оснуванні „Кооператив Здоровля“ збирання фондів від інших кооперативних і фінансових установ. Другою засадничою умовиною при організуванні „Кооператив Здоровля“ уважає автор законтрактування до праці в кооперативі, крім лікаря — також ґіґієністки. Досвід у польських „Осередках Здоровля“ виказав, що праця ґіґієністки на селі є перва важніша від праця лікаря, бо вона веде головну виховно-санітарну працю. Без сумніву, що і без лікаря „Кооператива Здоровля“ не може обійтися.

Дальшим дуже важним чинником у праці „Кооп. Здоровля“ уважає автор конечність мати велику підручну аптечку, а навіть по можности вистаратися про дозвіл на ведення малої аптеки. Дуже часто родичі хорої дитини, хоч мають рецепту від лікаря „Кооп. Здоровля“ не їдуть по лік до сусіднього міста, сподіючись, що хвороба і так перейде.

Згадані вказівки з практики лікаря „Кооп. Здоровля“ дуже цінні для організаторів дальших таких кооператив.

IV. ВАКАЦІЙНИЙ КУРС ДЛЯ КООПЕРАТОРІВ І ПРИХИЛЬНИКІВ КООПЕРАТИВНОГО РУХУ.

Четвертий з черги Вакаційний Курс для кооператив і прихильників кооперативного руху відбудеться цього року у Ворохті в часі від 11—30 липня. Оплата за цілий побут з мешканням 55 зол. В програму курсу входять реферати на такі теми: 1) Світогляд кооперативного руху, 2) Райфайзен як людина, 3) К. Паньківський як український кооператор, 4) Аполлон Ничай як український кооператор і екон. робітник, 5) три реферати про поодинокі види нашої кооперації, 6) Місто й українська кооперація, 7) Польська кооперація в Галичині, 8) Про методику устної пропаганди, 9) З методики навчань на кооп. курсах, 10) Кооперація в українській літературі, 11) Унормування службових відносин кооп. працівників.

В днях 27. і 28. липня відбудеться в рамцях курсу „Краєвий Зїзд кооп. пропагаторів“. В програмі курсу передбачені різні прогульки й інші товариські розваги. Зголошення до Р. С. У. К.

В. Л.

„РОЗБУДОВА ПОДІЛЛЯ“.

Жмут цікавих відомостей про господарські пляни на Поділлі приносить озонівський орган „Газета Под.“ І так довідуємось, що в тернопільському воєвідстві започатковують на кількасот гектарах управу югославянських конопель і що в Копичинцях мають збудувати котонізаційне заведення, яке вироблятиме сирівець, що змішаний з 50% бавовни дасть тканини близькі до чисто-бавовняних. У північних і західних повітах мають перевести меліорацію на просторі коло 9.300 га коштом 730 тис. зол., з чого пів міліона буде вже видано у цьому році. Впродовж найблищих 3 років мають розпарцелювати коло 24 тис. га, з чого повстане 2.960 самостійних 6-гектарових господарств. Це з приватної парцеляції. Рівночасно державна парцеляція має дати щорічно 2 тис. га. З загального простору 6 тис. га має повстати 4.800 нових господарств із мешкальними та господарськими будинками. (Як бачимо з того — то впродовж найблищих 3-х років має поселитись на Поділлі **7.750 польських родин!**). Плянують дальше: інтенсифікацію лісної продукції і чимало публичних робіт, як: каналізацію і перебудову вулиць Тернополя та Бережан, будову водопроводів і каналів у Заліщиках і Золочеві, будову осередків здоровля у борщівському, скалатському і тернопільському повіті, будову холодільні у Бродах, перебудову державних доріг і важніших залізо-бетонних мостів. У цьому всьому велику ролю гратимуть шарварки. Досі завдяки їм вибудовано і впорядковано 150 км. громадських доріг.

НІМЕЦЬКА КООПЕРАЦІЯ В ПОЛЬЩІ.

В Познані відбувся зїзд Союзу Німецьких Кооператив у Польщі. Зі звідомлень виходить, що німецький кооп. рух у Польщі постійно росте. Союз обєднує 598 кооператив усіх типів. Найсильніший є тип кредитовий (348). Замітні є ось-такі речі:

1) 129 торговельних кооператив мало в р. 1936-37 обороту 44 міл. зол., тоді коли в р. 1935-36 тільки 38;

2) 348 кредитівок мало на 31. грудня 1937 р. 57.3 міліона щадничих вкладів, а на 31. грудня 1936 р. 56.4 міл. зол.;

3) 20 кооперативних горалень випродукувало в 1936-37 р. 1.548 тис. літрів спірту, а рік учасніше 1.267 тисяч;

4) 51 молочарських кооператив переробило в 1936-37 р. 119 міл. літрів молока, а в 1935-36 р. 109 міл. літрів.

ГОСПОДАРСЬКА ВСЯЧИНА

— У звязку з проєктом введення **концесій в молочарстві** старається 4 найбільші молочарські заведення дістати **монополь** на Варшаву.

— В осені 1939 р. має повстати в Лодзі **нова вища торговельна школа.** Підготову до того веде окремий організаційний комітет.

Сторінка без політики.

Жіночі боксерські змагання перед 200 роками.

Цілий світ живе сьогодні трьома чинниками: війною, грішми і спортом. Спорт завоював всевладно цілий світ, втиснувся до найбідніших хиж і розпаношився всевладно в люксусових палатах-хмародерах мільонерів. Найріжнородніші ділянки спорту прийнялися в ріжних краях. Америка, яка легко приймає новини, але й ще лекше ними переїдається, все видумує собі нові ділянки спортів, які найчастіше нічого спільного зі спортом не мають. Очевидно першими звеличниками спорту скрізь і всюди були мужчини і щойно за ними жінки почали братися до спорту. Бокс став улюбленим спортом скрізь і жінки почали останніми роками цікавитися боксом не лиш із вигідних місць глядачів, але й почали влягати боксерські рукавиці й виходити на ринг. Здавалося, що жіночі боксерські метчі в наших часах поступу, жіночої еманципації та погоні за сензацією — це зовсім природне явище. Та виявилося, що сучасні жінки-боксерки „не відкрили Америки".

Вже в 1722 р. відбувся боксерський метч між Єлисаветою Вількінсон і Ганною Гіфільд. Яка була причина чи пак ґенеза цієї зустрічі, важко сказати, в кожнім випадку головну ролю грав у цьому боксерському двобою жіночий язик.

Визов кинула перша п-і Вількінсон в незвичайно бомбастичних словах:

„Я Єлисавета Вількінсон із Клеркенвелу мала гостру виміну думок із Ганною Гіфільд. Я домагаюся сатисфакції і запрошую її, щоб вона боксувалася зі мною за ціну трьох ґвінеї. Кожна з нас має держати в пястуці півкороновy монету. Ця, котра перша випустить монету, програє".

На той визов відповіла суперниця такими словами:

„Я Ганна Гіфільд із Нюґейт Маркету прийняла до відома визов і пропозицію Єлисавети Вількінсон і не жалуватиму, на Бога, дати їй більше ударів, як слів. Не хочу від неї ніякої ласки і над нею теж не буду милосердитися".

Як той сензаційний боксерський метч із перед більше, як 200 літ між двома суперницями покінчився, невідомо, бо цього ніякі джерела не записали.

Подружжя з любови.

Бувають ще сьогодні подружжя з любови і то навіть у такім краю матеріяльних користей та грошелюбства, як Америка. А саме перед кількома днями таке подружжя трапилося у стейті Ню Йорку, в якому донечка мільонера зреклася права до спадщини, щоб лиш вийти заміж за свого коханого, бідного приватного урядовця.

Двацятьдвалітня Роз Марі Вебстер є донькою відомого й дуже багатого нюйорського лікаря. Вона виховувалася в розкошах і ніколи не знала, що таке нужда. Молода красуня-мільонерка студіювала в університеті св. Лаврентія, в якому мала небавом дістати докторський ступінь. Одначе кілька днів перед закінченням своїх студій вона покинула університет, щоб вийти замуж у Речестері, недалеко озера Онтаріо за Павла Джільзона, який є приватним урядовцем і заробляє ледви 21 доларів тижнево. Про заощадження якогось майна з таких заробітків не було навіть і мови.

Тому теж батьки панни Вебстер не хотіли дати згоди на подружжя своєї дочки. Коли ж до того Роз Марі покинула ще й свої студії, прийшло до роздору між нею і мамою, який покінчився виключенням від спадку. Амор був сильніщий від грошей і Роз Марі, не зважаючи на розрив з батьками, на погрози матері, ні на просьби батька звінчалася таки зі своїм коханим. Весілля відбулося в суidженого.

Тепер молода пара мусітиме очевидно чимало наклопотатися, щоб сяк-так уладитися. А воно буде важко за 21 долярів тижнево.

—o—

Білий серед індіян.

В найближчому часі вийдуть у Берліні спомини б. моряка Гуґона Вебера, який може вважати себе сучасним Робінзоном.

Підчас світової війни Вебер служив моряком на панцирнику „Дрезден", який затопили англійці. Якимсь дивним дивом німецькому морякові вдалося добитись до Чілі, відки він на вітрильному човні виправився на Тихий Океан і поселився на однім з островів архіпелягу Фердинанда.

Там він прожив довгі роки й послідовно заводив собі господарство та раз-у-раз його збільшував. Населення острову складалося з 350 індіян. Вебер був між ними одиноким білим чоловіком і вмів здобути для себе великий респект і пошану. Ріжні інструменти, яких зовсім тамошні мешканці не знали здобули йому серед туземців признання й довіря.

Ідилія тривала до недавна, доки до острова не прибула група американських кольоністів. Вся розкіш самітнього життя пропала... Вебер продав новим пришельцям своє майно і дім збудований власними руками та вернувся до Німеччини. Після повороту написав він спомини про свої пригоди, які саме тепер появляться на книгарськім ринку.

КОЛИ ВІЛЬНО СОБАКАМ ГАВКАТИ?

У всіх містах ведуть тепер безпощадну боротьбу з вуличним рухом. В деяких містах вже там позаборонювали в означених годинах галасувати на сигналових сиренах, кляксонах і т. д.

За іншими европейськими містами пішла теж і поліція болгарського міста Лом. Одначе тамошня поліція виявила багато оригінальности а саме вона видала доручення, яке мають усі точно виконувати. Той поліційний обіжник надається зовсім добре до гумористичного журналу, бо в поважнім часописі ледви чи хтонебудь повірив би в нього. Зміст того обіжника такий:

„Собакам вільно гавкати лиш від год. 21—24 і від 3—6. Котам не вільно цілу ніч нявкати. Хто не послухає цього обіжника, виставить себе на гострі поліційні кари".

Хто не вірить, може поїхати до Лому, щоб подивляти той обіжник, виписаний на спеціяльно до тієї цілі зроблених табличках, розміщених в ріжних точках міста. Одначе при тому треба собакам закладати спеціяльні каганці на голову. Тепер у „славнім" болгарськім місті будуть мовчати пси в поліційних годинах і гавкатимуть лиш ті собаки, що не мають власників, які платилиб за них кару.

—o—

МУЖЧИНА, ЯКИЙ ПЕРЕМІГ НА КУХОВАРСЬКІМ КОНКУРСІ.

В англійськім містечку Велінґборо рішив жіночий комітет уладити конкурс печення.

Трицять девять жінок приладили, що вони лиш найліпше вміли. Сороковий експонат — печиво приладив колишній поліційний урядовець А. Гопкінс. Учасники конкурсу були спершу невідомі, так, що гості, які відвідували конкурс, кушали печиво і відтак вирішували справу нагороди, не знали, хто був автором, чи кухарем експонату. Можна собі уявити, яка радість настала серед мужчин і збентеження серед жінок, коли переможцем вийшов одинокий мужчина. Переможець конкурсу заявив, що своє „мистецтво" завдячує він матері, яка при печенню веліла завжди давати таку рецепту: „Обережно доторкатися, ніколи не спішитися і завжди при печенню мати голову на карку". Пані Гопкінс, яка була теж серед учасниць конкурсу заявила, що варення це виключно справа жінок і що вона дозволяє своєму мужеві лиш раз на рік пекти на Різдво

—o—

ДОСЛІДИ ВІЧНОГО ЖИТТЯ.

Д-р Алексіс Карель, американський вчений покидає Рокефелерівський інститут в Ню-Йорку, щоб присвятитися всеціло дослідам, які він веде на острівці Ілієк разом зі своїм співробітником і помічником Ліндберґом.

Разом із Ліндберґом д-р Карель удосконалив свій апарат т. зв. „живу камеру", в якій йому вдалося приневолити людське серце або серце сотворінь функціонувати якийсь необмежений час. Людське серце вийняте з трупа почало знову битися. Серце звірят пересаджували в тіла інших звірят і вони теж починали битися.

Тепер д-р Карель і Ліндберг працюють над дослідами, які на їх думку можуть вияснити тайну вічного життя. Підчас недавнього побуту в Льондоні Ліндберґ відвідав кількох учених, які теж працюють у тій ділянці.

—o—

300-ЛІТТЯ ВИНАХІДНИКА ШАМПАНСЬКОГО.

Французькі винярі ладяться святкувати 300-ліття Дом Перініона монаха монастиря Отвіллє, якого помилково вважають винахідником шампанського. Імовірно шампан існує від тієї пори, як лиш у Франції почали вирощувати виноградники. Одначе Дом Перініон, який завідував пивницями монастиря, винайшов спосіб „шампанізації" білого вина та його довготривалого зберігання. Після смерти Дом Перініона вдячні винярі поставили йому пам'ятник, який зображує монаха з чаркою шампанського в руках.

Пересунули речинець таборів на три дні.

КОМУНІКАТ КВОММ-У.

З причин від нас незалежних пересуваємо речинець збірки учасників табору на Остодорі і Соколі з дня 27. VI. на 30. VI. ц. р. Збірка у Львові дня 30. VI. на головному двірці, год. 6., відїзд год. 7.15.

Для тих, що не їдуть через Львів, збірка: стація Болшнів, дня 30. VI., год. 11.30.

Комісія Виховних Осель
і Мандрівок Молоді.

Зі судової салі.

За петропавлівські події в Сокалі.

Четвертий день розправи.

Четвертого дня процесу зізнавали свідки оборони. Св. Іван **Водонос** зізнав, що критичного, 12-го липня вийшов із Шмиткова з Р. Ковальчуком. Разом пішли до церкви, разом ходили по місті і ні на хвилину не розставалися. Ковальчук був зодягнений в зелені штани і чорну, пасисту блюзу. Судця відчитав зізнання самого Ковальчука, який ствердив, що критичного дня був одягнений в чорні штани і попеляту блюзу. Дальше зізнав свідок, що коло год. 14-ої обідали в шинку, а по обіді купували сандали. Виверенених прилавків свідок не бачив. Свідок не пригадує собі, чи того дня бачився ще з підсудним. Свідок нічого не знає про знайдені в підс. Ковальчука револьверові луски. Св. **Марія Гура** заявляє, що 12-го липня 1937. р. пішла з М. Каспрук, Степаном Куницьким і Ст. Цариком до Сокаля на відпуст. Вийшли між год. 9—9.30. Коло мосту над Бугом залишилася М. Каспрук, а Куницький і Царик, подалися до міста. Більше того дня їх не зустрічала. Св. **Марія Каспрук** зізнала зовсім згідно з попереднім свідком. Св. **Ст. Царик**, брат підсудного зізнав подібно, як св. Гура з тим, що зі Ст. Куницьким вийшов аж до церкви і був з ним разом на богослуженні. При виході загубився між людьми і більше Куницького того дня не бачив, ні не їздив з Куницьким на каруселі. Св. **Марія Гладка**, наречена підс. Сенькова, зізнала, що критичного дня йшла разом зі сестрою Розалією та Анною **Водонос** до Сокаля. Коло шоси, в половині дороги дігнав їх підс. Сеньків і разом ішли аж до Сокаля. Коли свідок вступив до церкви підс. Сеньків лишився на дворі. Щойно по богослуженні зустрінулась знову зі Сеньковом і обоє фотографувалися. По фотографії свідок з нареченим, сестрою Розалією та А. Водонос пішла додому. Свідкові представлено зізнання Сенькова, на що вона категорично заявила, що Сеньків не був з нею в церкві, ні в її приявности не арештували його. Про арешт Сенькова довідалась щойно пізніше. Св. **Розалія Гладка** зізнала подібно, як її сестра. Св. **Марія Олекса**, тіточна сестра підс. Палюшинського зізнала, що на відпуст поїхала фірою з Я. і М. Олексами. Коло церкви свідок злізла і пішла на богослуження. Опісля вийшла з церкви і зустріла Я. Олексу та С. Палюшинського. Сіли на фіру і поїхали над Буг до кравця. Коли вже мали їхати додому С. Палюшинський та Я. Олекса вернулися до міста шукати каліку Калиша. Що робили в місті — свідок не знає. Дальші свідки: **М. Покідко, С. Гура, М. Коліда, С. Олекса, М. Олекса, М. Наконечна, Т. Кулинич** й **А. Коліда** зізнавали у справі підс. Палюшинського.

Зчерги суддя відчитав документи і протоколи ревізій в поодиноких підсудних. Після того промовляв **прокуратор** кажучи, що сокальські події, як і події в Тартакові та Мостах Великих, були без сумніву спровоковані ОУН, а підсудні були виконавцями приказів людей, що є під впливами вище згаданої організації, які нині сидять у вязниці. Зізнанням Возьняків треба повірити, бо їхні слідчі зізнання буля без сумніву правдиві, а неясности і плутанина з процесу це виплив тероризування свідків. Підсудні брали участь у змові, що зміряла до нищення всього, що неукраїнське, доказом чого оклики і вигуки юрби підчас згаданих подій. Підсудні вибралися до Сокаля, не на те, щоб молитися, але на те, щоб збірною масою нищити майно бідних людей, байдуже, чи то поляків, чи жидів. Тому прокуратор домагався прикладної кари для всіх підсудних.

ПРОМОВИ ОБОРОНЦІВ.

Обор. д-р **Б. Чайковський** підреслив, що суддя дуже влучно оцінюючи ситуацію, цілу справу взяв як кримінальну провину. Підсудним ніхто не доказав, що вони були спричинниками подій, а доходження за державну зраду проти підсудних припинено. Вони щонайвище могли бути учасниками збіговища. Одначе не вистане сама участь у збіговищу, але треба ще прояву **волі** брати участь в цьому збіговищу, а такого прояву в ніодного з підсудних не стверджено.

Обор. м-р **Ю. Ліськевич** обговорив справу кожного підсудного зокрема. Оборонець ділить підсудних на чотири групи. З усіх чотирьох груп тільки один підс. Сеньків міг би бути в дечому винний, але і він, як малоінтеліґентна людина повинен скористати з лагідного виміру кари. Оборонець просить увільнити всіх підсудних, якщоб усе суд кого присудив, то оборонець просить за низький вимір кари **і зачислення слідчого арешту**

ПРИСУД.

По довшій перерві суддя оголосив такий присуд:

підс. **Сенькова засудив на 18 місяців вязниці**, а підсудних: **Андрейчука, Пухальського, Палюшинського по 10 місяців вязниці**; підсудних, а саме: **Лаврика, Ковальчука, Царика і Дишканта** увільнив від вини і кари. Усім засудженим суддя зачислив слідчий арешт.

На загал цей процес був прикрий і несмачний. Підсудні поводилися дуже дивно, лише один **Лаврик** держався ввесь час дуже добре. Дай Боже, щоб таких процесів траплялося якнайменше!

нвр.

З нових видань.

ПРОСВІТА, місячник освіти, виховання, культури ч. 1—2 (22—23), Львів січень-лютий. **День української молоді.** Тексти до програми. Ст. 1—48. **ПРОСВІТА.** ч. 3—4 (24—25), березень-квітень 1938. **День українки-громадянки.** Тексти до програми. Ст. 49—120.

Перед нами два подвійні числа місячника-журналу „Просвіта", які зокрема заслуговують на те, щоб звернути на них увагу загалу. Журнал „Просвіта", що почав виходити тому два роки, має вже свою добру славу, як одно з найкультурніших наших періодичних видань. Своїм змістом, зверхнім оформленням зразковою новою „Просвіта" побіч „Життя і Знання" справді сміло може стати поруч подібних видань в інших найкультурніших народів. Журнал „Просвіта" присвячений поглибленню культурно-освітньої роботи на місцях, займається пляновою освітою і вихованням, подає вказівки, необхідні для всіх культурних установ і

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА" Ч. 12.

ОЛЕНА ЦЕГЕЛЬСЬКА. 2

Дірка в обшивці.

(Продовження).

По виході з хати блукала ще деякий час по парку, нерішена, врешті вступила до телефонічної будки і повідомила свого професора, що нині на лекцію не прийде. Потім сіла на лавчині і почала роздумувати.

Була дуже розжалена на свого чоловіка. Небогата з дому, але дуже талановита і вроднова, навмисне вийшла за багатого директора банку, щоб мати безжурне життя і спромогу розвивати свій артистичний хист. Та ось нараз старопарубоцькі звички її чоловіка, дрібноміщанська вдача, старосвітські пересуди, зручно дотепер прикривані великопанськими манерами — усе те вилізло наверх.

Так усе скінчилося між ними. Вона довше не хоче перебувати під його дахом! Нині він дав доказ такої брутальности, такого нетакту, що вона ніяк не може з ним помиритися. Почала роздумувати, снувати якісь пляни. І так, зовсім несподівано виринув перед нею образ людини, якій вона моглаб довіритися, яка її зрозуміла би.

Був нею славний фільмовий актор Микола Гнатич, добрий її знайомий і тихий адоратор, ще з давніх літ, ще від тоді, коли вони разом ходили до консерваторії. Від тоді, коли вона з смотриком з кокардою на голові, дозволяла йому носити за собою течку з нотами і подавати плащ. Він недавно вернувся із поїздки за границю, але ніяк не загордів. Видно, прикро йому було, що вона за той час віддалася, але не змінив свого відношення до неї. З великим зацікавленням розпитував завсіди про її побут, про пляни на майбутнє. При кожній стрічі, чи де на раўті, на вечірці, на концерті у фільгармонії, де була нагода замінити кілька слів, проявляв їй велику ніжність і уважливість.

— Він мене пожалує. Може піддасть яку думку... Може спільно обговоримо якийсь плян...

Пішла звернутися до нього особисто. Але не знала, де він мешкає. Овва! велика річ. Попросту піде до мельдункового бюра і довідається.

•

...Вже при вході до старенької камяниці, в убогій дільниці міста здивувалася, що такий заславний актор вибрав собі таке мешкання. Заки вийшла на третій поверх, то таки вже була дещо лиха, що в камяниці нема ліфту. Почала навіть сумніватися, чи добре потрапила, коли побачила його візитівку на дверях.

Застукала до дверей, бо не було електричного дзвінка. Здивувалася ще більше, коли замість льокая або покоївки отворила їй двері старша, поважна пані.

— До кого ви, моя дитинко? — запитала пані Зоню, дещо протекційно і згори.

Поява старшої дами і ця її поведінка так збентежили паню Зоню, що хотіла якстій утікати.

— Я до пана Миколи Гнатича, — промовила несміло і залякано — може я помилилася? Чи він тут мешкає?

Старша пані засміялася:

— І мешкає і не мешкає. Але ходіть ближче, моя дитино... Яка це справа? (вона почала їй „тикати"!) Ти прийшла шукати його під правдивим його прізвищем, мабуть забула, а може і не знаєш, що він для світа не є ніяким „Гнатичем". Він має нове прізвище артиста: „Жан Жільон". Під цим другим прізвищем він має хату в середмісті. Там він приймає своїх знайомих: артистів, кінооператорів, режисерів і нетентів. Ти мабуть мусиш бути з ним знайома з давніх літ?

— Так — промовила несміло пані Зоня — ще з часів, як ми разом ходили до музичної консерваторії

— Ах, то ти належиш до його приятелів. Ходи ближче, сідай собі отут на стільчику, поговоримо.

І на превелике здивування своєї гості, впровадила її до малої чистенької кухонки, та посадила на стільчику.

— Ти мусиш знати, — продовжала — що то мій син. Це мешкання, то наша хата, ще з часів, коли він був бідним студентом і заробляв лекціями на прожиток.

— А чому пані добродійка не мешкають разом зі сином?

— Бо не хочу. Тут маю спокій. А зрештою не хочу позбуватися того мешкання, де ми обоє пережили стільки літ і так гірко працювали та бідували. Знаю, як він любить тут кожний кутик, кожну річ. Це мешкання і ці речі я тримаю для нього, для його приємности і відпочинку.

Говорячи, старенька пані не зліймала окулярів і не переставала цирувати якийсь знищений, дрантивенький одяг. Нагло звернулась до пані Зоні.

— Моя дорога, може ти знаєш який спосіб виваблювання плям із ржі? Бачиш, то я цирую улюблену флянелеву піджаму свого Миколки і от від останнього прання взялися такі погані плями. Має він багато вовняних і шовкових одягів, але більше всіх любить ту свою старенькy піжаму, яку я йому її колись давно пошила. І як ночує тут, себто „вдома" то вдягає її і тоді нераз аж сміх мене бере, як він так ранком нераз вдягнений, розхрістаний, босий нераз і годину пересидить зі мною в кухні на балачці. Тоді я мушу наливати йому чаю з того старенького чайника, де як бачиш, бракує кусник вушка і де є надщерблений дзюбок. Нераз я собі добре руки попарю, заки того чаю наллю. Щож? не хочу викидати того чайника, він його так любить! Такі то мужчини, мають свої звички! А ці звички, ці малі смішности, то власне корінь їхнього привязання до дому, до родини.

(Докінчення буде.)

працівників. Два згадані числа всеціло присвячені ювилейним святкуванням у сімдесятиліття „Просвіти" і містять, перший: програму (чергу і тексти) Дня Української Молоді, другий: програму Дня Українки-Громадянки. Своє діло зробила Редакція зразково. Після вступу, де говориться про велике національно-виховне значіння таких ювилейних святкувань, слідують вказівки до підготови самого свята, далі докладна програма, вкінці тексти всіх точок програми. Промова, реферати, хорові продукції просвітянських, народніх, стрілецьких та інших пісень з нотами, деклямації-рецитації, сценічні картини. Є теж програма для оркестри і для танкових продукцій і гарний вибір гагілок (На День Українки Громадянки) та оригінальна ритмічна гра „Ясні сонця", де зілюстровані всі рухи і подані ноти. Хори й рецитації окремі для дорослих і для доросту та дітей. Програму закінчують живі картини, описані і зображені у журналі, наприкінці докладні описи, як прикрасити домівку на ювил. святкування, також з численними ілюстраціями зразків прикрас із смеречини, вирізків, ручників і т. п. Обидва ці зшитки „Просвіти" дають змогу українській молоді і жіноцтву гідно вшанувати ювилей „Просвіти", та за ними — як довідуємося — підуть небавком інші, що принесуть таксамо повну програму на День Господарства, День Народньої Грамотности, Загального Свята „Просвіти" й ін. Ці зшитки певно допоможуть усім працівникам на місцях уладити величаві святкування в честь Ювилятки, а саме їх зредагування послужить культурним зразком іншим видавництвам, що часом пробують видавати щось подібне. Очевидно, що як взагалі журнал „Просвіта", так і ці дальші його числа, присвячені ювилейним святкуванням, можемо тільки гаряче поручити всім свідомим людям. За недорогу ціну, бо тільки 1 зол. за один зшиток, матиме кожна читальня чи інша установа чи її Театральний Гурток найкращий підручник для уладження Ювилею „Просвіти", а в руках кожного громадянина цей журнал дуже цікавий для самої лектури. Найкраще булоб, щоб усі читальні, кооперативи й інші установи та і всі культурні працівники цей журнал точно передплачували (річна передплата 5 зол.). Без нього і без його вказівок і подаваних у нім зразків для праці не можемо уявити собі правильної роботи в культурно-освітній установі. Тимто повинні ми всі тим направду зразковим виданням дорожити і його морально і матеріяльно найщиріше підпомогти, бо це одно з таких видань, яке направду гарно свідчить про нашу культуру і перед чужим світом.

З українського життя у Празі.

КОНЦЕРТ УКРАЇНСЬКОГО ХОРУ

14. червня ц. р. відбувся у Празі концерт українського хору під орудою дириґентки доц. П. Щуровської-Россіневич.

Завданням цього концерту було ознайомити слухачів зі старим українським церковним співом, лірницькими піснями і з народніми піснями всієї української етнографічної території.

Концерт складався із трьох відділів — один мав духовні пісні, а два народні пісні.

У програму крім народніх пісень і творів старих композиторів, увійшли теж твори дириґентки „Час радости, веселости" й „Ой, на горі кита много" (обі українські народні пісні із Закарпаття).

Здається, що доц. П. Щуровська-Россіневич виступає вперше в Празі, як композитор. Треба признати, що цей праський її дебют був надзвичайно успішний. Чудовою була композиція духовної пісні „Тілом заснув", складена за старими українськими церковними мельодіями. Також гарно були аранжовані українські народні пісні Закарпаття.

Хоч хор і кількістю був невеликий, але визначався своєю якістю. Просто дивно, що за такий короткий час вдалося дириґентці так його вишколити. Щодо голосового матеріялу, то хор стоїть на тій висоті, до якої вже Прага звикла, відвідуючи українські концерти, як напр. Української Республиканської Капелі О. Кошиця, Академічні хори під орудою М. Ращахівського та П. Щуровської-Россіневич. Не тільки праська українська кольонія, що вже кілька літ не чула доброго хору, але й чужинці чехи та найкращі знавці музики, захоплені були цим концертом. Різні чеські часописи вмістили про цей концерт прихильні рецензії. Зі солістів виділялися й користувалися заслуженим успіхом — оперовий співак Е. Гакен, що чарував своїм густим, лагідним баритоном (особливо в „Тілом заснув") та солістки — д-р Е. Балабасова, Т. Храневич і А. Дубіненкова.

Моральний успіх концерту був дуже великий, а це мусить бути спонукою для членів хору та дириґентки до дальших виступів.

Підчас головних днів Сокольського Злету, український хор буде мати також виступ для чеської публики, що зїдеться з усіх кінців Республики.

Тішимо себе надією, що від осени український хор у Празі розвине свою діяльність і поширить ся.

М. О-вич.

Театральний гурток у Луцьку.

„ХАТНЯ РЕВОЛЮЦІЯ" А. ВОЛОДСЬКОГО.

За часів панування Певного не міг тут ні зорганізуватися власний театральний гурток, ні продукуватися приїзжий театр, бо це декому перешкоджувалоб. Та часи змінилися. 1 дня 19. червня відбулася в Луцьку вистава, яку зорганізував батьківський комітет луцької української гімназії. Ця вистава стала якби переломовим моментом у театральному житті Луцька: Луцьк дочекався на свій незалежний гурток, який дуже добре задебютував згаданого дня на сцені Міського театру.

Гурток створив і виставу підготовив знаний актор і режисер, б. директор українського державного театру, п. М. Орел. На щастя, найшлося в Луцьку кілька фахових акторських сил, що колись виступали в ріжних театрах, а тепер ниділи тут без сцени. Знайшлися й відповідні аматори, а серед них 4-ох таких, що вперше опинилися на театральних дошках. Але виконання пєси сатири „Хатня революція" перевищило всі сподівання. Не лише грою поодиноких артистів, але й своєю ясно змальованою цілістю — революцією в застоялому міщансько-ремісничому багні.

Головні комічні ролі Степаниди (п. Орлова) й шевця Півня (п. Лотоцький) були виконані досконало. Не відставала від них і роля Марії (п. Зоріна). Дуже добрий був і „чиновник" Максименко (п. Бахів) та зрезиґнований Корж (п. Барський). Решта артистів у міру своїх спроможностей підтягалася до рівня перших виконавців.

Публика, що виповнила театральну салю, раз-у-раз вибухала нестримним сміхом, а кожна дія кінчалася гураганом оплесків. Словом, наш новий театральний гурток відразу завоював собі публику і здобув міцний ґрунт для постійної праці. Булоб дуже бажаним, щоб він її продовжував.

Треба додати, що в особі проф. Кисличенка гурток знайшов дуже доброго декоратора.

В. О.

Присилайте передплату!

АНГЛІЙСЬКА КОРОЛІВСЬКА ПАРА ВІДЛОЖИЛА ВИЗІД ДО ПАРИЖА.

З огляду на смерть мами британської королевої візита бріт. королівської пари в Парижі відбудеться щойно між 19. і 22. липня ц. р.

Тому, що мати королеви не належала до пануючої династії, у Льондоні не проголосять двірської жалоби; король і королева є приватно в жалобі.

ЧАСТИННА ДЕМОБІЛІЗАЦІЯ ЧЕХОСЛОВАЦЬКОЇ АРМІЇ ОБНЯЛА ЛИШЕ НАЦІОНАЛЬНІ МЕНШИНИ.

Як говорять у праських політичних колах, з річника, змобілізованого 21. травня ц. р. звільнено лиш вояків, що належать до національних меншин, зате чехи залишилися під зброєю.

НОВИНКИ.

— **Адвокат д-р Альфред Говикович у Львові** переніс свою канцелярію на вул. Домініканську ч. 11. 24

— **Лиси,** пелеринки, кравятки з футер виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3, І. телефон 254-46. Приймаю футра до перехову літом. 3229

— **Хто довго надумується,** той певно зле вибере. Перевести літні ферії можна лише в Гребенові, в пансіоні Зелемін. Тому не надумуйтеся, а їдьте до Гребенова і зголосіться в пансіоні Зелемін — певно не пожалуєте. 1285

— **Інформації про студії.** Інформації про студії у Високих Школах: у Львові, Варшаві, Кракові, Познані, Любліні та закордоном подає Студентське Інформативне Бюро, Львів, вул. Міцкевича 11 (партер). Години дижурів від 12 - 13.30. На відповідь і кошти слід долучити марку за 35 сот. — **Студентське Інформативне Бюро.**

— **Припинили діяльність...** Зборівське староство припинило діяльність читальні „Просвіти" та кружка „Рідної Школи" в Гарбузові, мотивуючи це тим, що оба ці товариства „переступили" у своїй діяльности межі статуту.

— **Новий „дом людови" і „косьцюлек".** В Бариші, коло Бучача відбулося посвячення угольного каменя під „дом людови". У тому посвяченні взяв участь бучацький староста, Адам Федорович. Староста у своїй промові ствердив, що це вже 25-ий „дом людови", який будують за його влади на терені бучацького повіту. В Дубенку, коло Монастириськ, посвятили угольний камінь під „косьцюлек". На тому посвяченні теж був староста Федорович.

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішнім тягненні Державної Клясової Льотерії впали м. і. більші вигри на такі числа: зол. 10.000 на ч. 7981; 5.000 зол. на ч.: 11132 68068 138793; 2.000 зол. на ч.: 20364 64656 91583 113741 [illegible] 1.000 зол. на ч.: 1241 10819 34292 134374; 500 зол. на ч.: 4037 7758, 19694 72900 83458 [illegible] 141774 146778; 250 зол. на ч.: 1256 12204 [illegible] 17155 40991 50482 60751 72850 78498 [illegible] 83198 83394 88494 88498 91762 106756 [illegible] [illegible]179 114172 131971 131764 136457 [illegible] 147630 152996 153280 154777.

— **Тернопільців** — учнів б. держ. гімназії повідомляємо, що зїзд, плянований на 29. VI. 1938 р. з незалежних від Комітету причин у тому речинці не відбудеться. Просимо надалі присилати матеріяли до ювилейного збірника. Про речинець зїзду повідомимо у пресі. — **Комітет.**

— **Хто такий Степан Циб?** „Українські Вісті" ч. 138 містять лист стрийських громадян, які виясняють, хто такий Степан Циб, „великий діяч" новоспеченої Української Аграрної Партії. Отже виходить із того листа, що Степан Циб є звичайним городником зі Стрия, який ніколи не був і не є інжиніром і з агрономією чи журналістикою не має нічого спільного. Він скінчив 3 ґімназійні кляси і якусь городничу школу. Працював довший час як робітник, городник-помічник і тепер теж займається городництвом. Якийсь час був членом управи [illegible] Т-ва „Український Городник" і філії „Сільського Господаря", відки його за шкідливу для товариства вчинки викинули, про що було повідомлено у „Стрийській Думці" (ще в 1934 р.). Тепер Степан Циб береться політику робити.

— **Опалюючись на сонці** не забувайте, що найбільш ефектовні знимки з пляжі дістанете на панхроматичних матеріялах з єдиної української фото-крамниці Е-комп. Львів, вул. Сикстуська 29. Тел. 203-30.

— **Служобвички „Тресту" не знають „по руску".** До „Тресту" у Львові коло Віденської [illegible] зайшов покупець, щоб купити собі [illegible] приладдя. Та не міг нічого купити, бо його не хотіли зрозуміти, хоч він говорив по українськи. Управителька крамниці заявила: „Пан не може мець претенсії, ажеби працовнице умялі по руску"... Так ставиться до покупців-українців управителька крамниці, до речі [illegible], для якої важніше те, щоб покупець говорив до неї мовою, яка їй подобається, як те, щоб продати товар.

— **Епільог надвірнянської афери.** Львівський апеляційний суд затвердив присуд [illegible] Робакевича, що його [illegible] посту в Надвірній, Робакевича, що його [illegible] дили в Станиславові на 4 роки вязниці за [illegible] надужиття. Секретарові надвірнянської [illegible] вітової ради Совінському дарували кару (3 [illegible]) зі завішенням на 2 роки.

— **Львівська хроніка.** При Марійській [illegible] кишенової крадіжки [illegible] зловили на гарячім вчинку

...кількакратно караного злодія Вільгельма Фрідлендера (Карачська 5), який украв Ф. Коралевичові зі Стрия вічне перо. Злодія арештували. — Казимир Пляк (Кордецького 32) повідомив поліцію, що його сестрінець 17-літній Казимир Андрусишин вийшов із дому й досі не вернувся. — Поліція арештувала 24-літню Христину Бек, без місця замешкання, під замітом, що вона покинула 15-місячного хлопчика в брамі при вул. Трибунальській. — Поліція арештувала Л. Гаяна, що представляючись як студент, збирав датки на сфальшовану листу. — До слідчого судді зголосився адвокат д-р Шаргель, за яким поліція шукала у звязку з аферою службовика кордонної сторожі Конопацького, арештованого за намагане службове надужиття; також д-ра Шаргеля замкнули до арешту.

— Краєва хроніка. Недалеко стації Бруховичі кинувся вчора пополудні під особовий поїзд Мик. Левицький із Лисятич. Левицький згинув на місці. Причина самогубства покищо невідома. — У Чорнятині, пов. Городенка згоріла загорода В. Шевчука; шкоду оцінюють на 1.500 зол. — У Пасічній, пов. Станиславів згоріло 5 домів, 2 стодоли і 2 шопи. Втрати доходять до 5.000 зол. Пожежу спричинили мабуть діти. — Коломийська поліція притримала 40 власників реальностей, які не перевели приписаного ремонту. — Марія Якубишин, 18-літня служниця одного підстаршини зі Самбора, намагалася перейти по парапеті з одного вікна до другого, але зачепила електричний провід; струм її поразив, вона впала і згинула. — У Білозорині робітник В. Дронюк опустився до криниці, стратив притомність від газів, що там нагромадились і втонув. — Поліцай Хвойка з Коломиї пропав без вісти.

— Дорогий сон. Михайло Сидорак із Ваньович, пов. Самбір, який приїхав до Львова за орудками, пішов учора пополудні на Високий Замок і стомлений мандрівкою по Львові, заснув на траві. Той короткий сон дорого його коштував, бо якийсь невідомий злодій украв Сидоракові з кишені камізольки 1.600 зол. готівкою. Просто не хочеться вірити, що є ще такі наївні люди, які хоч мають великі гроші при собі, легкодушно поводяться у Львові, в якому аж роїться від ріжного роду дурисвітів, пройдисвітів і злодіїв.

— Трагічна прогулька по Дністрі. В Острій, бучацького повіту, вибралися три молоді дівчата на прогульку човном по Дністрі. Внаслідок необережної поведінки чотирнацятилітньої Марти Облещук човен перевернувся і дівчата впали до глибокої води. Дві з них урятувалися. Марта Облещук утопилася. Її тіло видобули щойно по кількагодинній пошуканці.

— Електрифікація села. В селі Петликівці Старі, бучацького повіту, переводять електрифікацію. Переводять інсталяцію, що діставатиме струм, який витворює водна турбіна торговельного млина Сьвідригелла. Не тільки всі установи і доми, але й вулиці дістануть електричне світло.

— Велика пожежа в Любачівщині В Любині Старім пов. Любачів згоріла стодола Івана Судими, а від неї кільканацять хат з господарськими будинками і живим інвентарем. Пожежу спричинили діти, які бавилися сірниками.

— Провідник „Залізної Гвардії" добуватиме сіль. Після розправи перед військовим касаційним судом у Букарешті проти провідника „Залізної Гвардії" вивезли засудженого Кодреану з військової вязниці в Ілаві до копальні соли, де засуджені виконують важкі роботи. В суботу почнеться новий процес проти „Залізної Гвардії". Перед військовим судом стане 21 прихильників Кодреану і провідників легіонового руху під закидом бунту проти суспільного порядку. Обвинуваченим загрожує кара від 3 до 12 літ вязниці.

— Де сушити пеленки? Берлінський „Ангріф" обурюється на розпорядок власників вибагливих домів у західній дільниці Берліна, які не позволяють перевітрювати та сушити пеленок на бальконах. Часопис стоїть на становищі, що це недопускальна та асуспільна заборона і твердить, що внаслідок тієї заборони матері мусітимуть сушити пеленки в мешканнях, обриджуючи в той спосіб життя мужам та цілому подружженню.

— Ще 100.000 турків мають по кілька жінок. Хоч многоженство в Туреччині вже від літ законом заборонене, то є там ще понад 100.000 мужчин, що мають дві або навіть більше жінок. Цей факт стверджує виразно урядова статистика, яка подає, що в Туреччині живе тепер 3,160.367 жонатих мужчин і 3,305.961 замужніх жінок. Як видно з тих чисел, є ще в Туреччині щонайменше 100.000 випадків многоженства.

— 100.000 забитих, майже 10 міліонів ранених. Американська статистика подає, що в 1937-ому році згинуло у Злучених Державах у нещасливих випадках 106.000 людей. Крім того у ріжних випадках було ранених 9.900.000 осіб. У самоходових випадках було забитих 39.000 людей, ранених 1,360.000. Таким чином денно гинуло у самоходових випадках понад сто осіб. Статистики обраховують, що грошеві втрати, звязані з тими нещасливими випадками, доходять до 3 і пів міліярда долярів.

— Справжня муринська радість. Серед муринів у Злучених Державах настало справжнє божевілля радости після перемоги Люїса над Шмелінґом. Юрби муринів стримали в багатьох американських містах вуличний рух. У Клівлєнді радість перемінилася в загальну бійку, яку поліція мусіла ліквідувати. В Шікаго мурини поперевертали стовпи трамваєвих ліній, повибивали з радости шиби в вагонах, домах крамницях і т. д.

— Шмелінґ лежить у лічниці. З Америки повідомляють, що Шмелінґ находиться під доглядом лікарів. Над станом його здоровля ведуть дискусії не лиш лікарі, але й боксерські фахівці. Рентґенольоґічні світлини виказали, що Шмелінґ має зломаний хребет вище правої нирки. Стан здоровля Шмелінґа, який після метчу лежить у лічниці, трохи поправився. На думку лікарів лікування трісненої кости буде дуже поволі важке й затяжне. Тому, що Шмелінґ хоче вернутися до Німеччини вже 2. липня, його перенесуть на німецький пароплав на носилках. Шмелінґ заробив на цім програнім метчу 160.622 дол., Люї дістав за свою двохвилинну стрічу 321.245 дол. На метчу було 72.000 людей, з того платних глядачів 66.227. Цей метч дав загального приходу 1,015.096 долярів. Це семий із черги боксерський метч в Америці, який дав більше, як міліон дол. приходу.

— Помер найстарший бразилієць. У Бразилії, недалеко Ріо де Жанейро помер Педро Вансель де Сантос, який уродився ще 24. вересня 1813. р значить, прожив 124 роки. Померший памятав ще своє місто як малу рибальську оселю. Небіжчик був найстаршим бразилійцем.

— Катастрофи. У Гобс (Мексик) дійшло до вибуху підчас верчення шибу; згинуло 9-ох робітників. — Над Гжебенками біля Праги зударилися три літаки; один тільки врятувався на легкопаді, двох згинуло. — Між Тур і Вілля Кубле згорів французький військовий літак; згинуло 5-ох вищих старшин і 2-ох підстаршин.

— Канадійські пятенята на фільмі. У Канаді почали накручувати фільму п. н. „Життя дитини", у якій виступають канадійські пятенята. На фільмі будемо мати нагоду побачити їх такими, якими вони є у буденному житті, бо фільмові світлини трактують вони як милу забаву.

— Вибух вулькан Аванчинський на Камчатці. Від 3-ох місяців викидає він каміння й попіл, тепер полилася лява, що спричинила пожежу лісів та стопила ледники. Розшаліла повінь, вода пливе до моря руслом, широким на 20 км. Вулькан не вибухав 12 років.

—o—

✝ Посмертні згадки.

В середу 22. червня 1938 р. помер на запалення легенів у шпиталі „Народньої Лічниці" у Львові **інж. Василь Козіцький** в 34-ім році життя. Він походив із селянської родини, скінчив Українську Господарську Академію в Подєбрадах в Чехословаччині з титулом інжиніра на економічно-кооперативному факультеті. Був це визначний діяч української соціял-демократичної партії. Працював в українських робітничих організаціях у Перемишлі, де був директором Каси українських селян і робітників „Праця", секретарем Товариства „Сирітський Захист", книговодом Робітничого Консуму „Надія", членом Комітету УСДП, членом Управи Кружка „Робітничої Громади" і головою Українського Спортового Робітничого Клюбу „Спартак". Як щирий і совісний робітник зєднав собі прихильність не тільки серед українського робітництва, але й інших верств українського громадянства Перемищини.

Похорони відбудуться у Львові в суботу 25. червня в год. 5. попол з крипти Вірменської катедри, при вул. Вірменській на Личаківський цвинтар.

Дописи.

БЕРЕЖАНИ.

В Зелену Неділю на ринку перед парохіяльною церквою зібралося українське громадянство м. Бережан. Ждали на процесію, щоб відвідати могили героїв. Процесію проводив о. кан. Е. Вачинський разом з о. Шиманським і о. Д. Гуглевичем та двома дияконами. Співав хор Бояна. В поході взяли участь всі установи. Крім того кожна установа несла свій вінець. На військовому цвинтарі під камінним хрестом, на якому видніють слова: „Дульце ет декорум ест про патріа морі", шарох о. кан. Вачинський виголосив промову про традицію Зеленосвяточних походів, візвав шанувати релігійні і національні свята, щоб віра і память про Лицарів визвольних змагань в українському народі залишилася во віки вічні. Опісля відправив панахиду на могилі четаря У. С. С. Каратницького, який поляг на Лисоні і тепер лежить тут ще з кількома стрільцями. Могили були упорядковані і на кожній з них видніє напис У. С. С. На могилах зложено вінці. Вінці військового цвинтаря видніє камінний хрест на могилі от. д-ра Кошовича, окружного команданта, де теж відправлено панахиду і після того процесія вернулася до церкви. Зеленосвяточний похід скріпив віру і додав сили, бо участь в поході вказувала на обєднання всіх верств громадянства в поклоні перед нашими Героями.

Спорт.

СКЛАД УКРАЇНИ НА „ЧОТИРОМЕТЧ" ПРОСВІТИ.

У доповнені до поданих учора складів інших дружин, подаємо сьогодні склад України: **Босий, Міхльош I, Міхльош II; Романець, Цимбала, Красовський; Магоцький, Сиоцень, Гошовський, Богурат, Тихоліз (Король, Данів і Каратницький).**

Прегарну чашу-нагороду виконала відома наша фірма Степана Фединського.

Пригадуємо, що в суботу турнір починається в год. 4.15, в неділю в год. 4. попол. Ціни вступів: 0.50 і 1 зол.

—o—

Нові книжки й журнали.

SLOWO BOŻE W PROGRAMACH POLSKIEGO RADIA. XI. lat audycyi religijnych. Nakladem Społecznego Komitetu Radiofonizacji Kraju. Warszawa, 1938.

—o—

Листування Адміністрації.

о. Петро Патрило. Тексту оголошення, за яке Ви надіслали зол. 2.— ми не одержали. Просимо його прислати. — **Адміністрація**

Театри.

Великий Театр:

Субота 25. 6. год. 4. попол. „Пан Воловільський". Год. 8. веч. „Король волоцюг"
Неділя 26. 6. год. 4. попол. „Король волоцюг"; год. 8. веч. „При меті".
Понеділок 27. 6. год. 8. веч. „Пан Воловільський".

Театр Ріжнородностей:

Субота 25. 6. год. 8. веч. „Іван".
Неділя 26. 6. год. 4. попол. „Іван"; год. 8. веч. „Іван".
Понеділок 27. 6. вистави нема

Український Театр дир. Йосифа Стадника (сеніора).

ЗОЛОЧІВ:
25. 6. Нітуш.
26. 6. Синя квітка.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

НАДВІРНА:
25 6. Лісова пісня
26 6. Невольник
ДЕЛЯТИН:
27. 6. Орфей у пеклі.
28. 6. Орлеан.
29. 6. Пригода в Череї.
30. 6. Лісова пісня.
1. 7. Невольник.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

РОЖНІВ:
25. 6. Чесна Сузанна.
26. 6. Гетьман Полуботок.
27. 6. Мазепа.
КОБАКИ:
26. 6. год. 4. попол. Пісня Бескиду.
3. 7. год. 4. попол. Гетьман Полуботок.
КУТИ:
28. 6. Пісня Бескиду.
29. 6. Чесна Сузанна.
30. 6. Гетьман Полуботок.
1. 7. Мазепа.
2. 7. Вестальянка.
КОСІВ:
3. 7. Гетьман Полуботок
ЖАБЄ:
4. 7. Пісня Бескиду
5. 7. Чесна Сузанна
Театр поміщає до 1000 танців і басів.

Український Театр Йосифа Стадника (сеньйора).

ЗОЛОЧІВ:

26. 6. Казка старого млина.

27. 6. Чорноморці.

Потім їде театр на Перемишляни, Рогатин, Бурштин, Галич.

КІНА.

АПОЛЬЬО: „Люди з завулка" на осн. М. Горкого.

АТЛЯНТИК: „Золото на вулиці" з Даніелею Даріє.

БАЛТИК: „Від вівторка до четверга" „Р. 107 взиває помочі".

ВАНДА: „Коли жінка зрадила", „Оцир на продаж".

ҐРАЖИНА: „Концертіна", „Із оксцеданція бабуся".

ЕВРОПА: „Не знала кохання", „Більше ніж секретарка".

КАСІНО: „День на перегонах"

КОПЕРНИК: „Крала над Гонолюлю", „Віддія сміливих".

МАРУСЕНЬКА: „Слава та тіні жінки" „Севаншею живе світ".

МЕТРО: „Буде краще", „Спортовцеві клопоти".

МІРАЖ: „Царевич" із Мартою Еґерт.

МУЗА: „Саратоґа", „Шість літ кохання".

ПАЛЯС: „Збудися і жий!", „Борнео".

ПАКС: „Я винувата" з Даніелею Даріє

РАЙ: „Наречена з Відня" з Мартою Еґерт.

РІЯЛЬТО: „Народини зірки", „Як вам подобається" (на осн. Шекспіра).

РОКСІ: „Фредик ущасливлює світ".

СВІТ: „Я вбив", „Адміралів син".

СТИЛЕВЕ: „Пратер" і ревія.

ТОН: „Бунт залоги", „Світла бульварів".

УТІХА: „Людина-лев" і ревія.

ХИМЕРА: „Королева передмістя".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5).
„Горішня Австрія: Місто Вельс, Гори Смерти".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Швеція, Норвеґія, Льофота".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 25. червня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ран. денник, 7.15 Орх., 8.00 Кінчаємо тиждень, погідна авд., 11.00 Для новобранців, 11.20 Твори Ісаака Альбеніца, пл., 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Легка музика з пл., 14.15 Орх., 15.05 Господарські та суспільні вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Театр Уяви для дітей: „Малий льорд" на осн. Бернета, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Мікрофон серед зір, 16.45 „Ц. О. П." репортаж, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Із спікерового альбума, 17.45 Спортові відгомони, 17.55 Гальо! Спорт! 18.00 Наша програма, 18.10 Концерт хорів нагороджених у конкурсі, 18.45 Волинь у поезії, 19.00 Віол. твори в супр. форт., 19.25, 20.55 Актуальна гутірка, 19.35 Тріо Лісовських, 20.00 „Під Стожком" авд. для дітей, На морі, 20.45 Веч. денник, 21.00 Гутірка зі слухачами, 21.10 А в суботу весело, концерт орх., 21.50 Спорт. вістки, 22.00 Година несподіванок, 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 Танкова музика з пл. (надає Варшава II.).

Неділя, 26. червня 1938.

7.15 Ранішня пісня, 7.20 Концерт орх., 8.00 Ранішній денник, 8.15 Для села. Газетка, Актуальна гутірка, Музика з пл. Над чим будемо радити, 8.35 Львів здоровить, 8.40 Про відживну вартість кашеної поживи та її пристосування, 8.50 Про експорт наших м'ясних виробів, 9.06 Музика з пл., 9.15 Новий Санч — столиця Зеленого Підгаля, 11.45 Муз. огляд, 12.03 Муз. поранок, орх., сопран, форт., 13.00 Книжки мого дитинства, літер. нарис, 13.15 Музика дутої орх., хор, 15.00 Для села: Огляд ринків рільних продуктів, Рахунковість у хліборобстві, На Зеленім Підгалі, „У корчмі" фрагм. з „Пана Талея" репетує Ст. Ярач, Село Потоцьких у Ст. Галичині закладає водопроводи, 16.30 Театр Уяви: „Зачарований курант", 17.05 Гутірка про самохід, 17.10 Музика з пл., 17.30 Звуковий тижневик, 18.00 Капеля вул. співаків, дута орх., солісти, у перерві коло год. 18.55 Хвилина бюра студій, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 Програма на завтра, 20.05 Наш водопровід у Поточиськах, словно-муз. авд., 20.35 Спорт, 20.40 Політ. огляд, 20.50 Веч. денник, 21.00 „Та йой" вес. авд., 22.00 „Дон Паскале" оп. Доніцетія (в скороченні), трансм. з Мілана, 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 Популярний концерт із пл. (надає Варшава II).

Понеділок, 27. червня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Концерт сальон. музики, 8.00 Зачинаємо тиждень, 11.00 Для новобранців, 11.20 Сен Санс, із пл., 12.03 Полуднева авд., 14.00 Легка музика з пл., 14.15 Китиця для всіх, орх., 15.00 Біржа, 15.05 Госп. і сусп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Як вони це роблять, весела авд. для дітей, 15.30 Тайни Львова, повість із 1848 р. 15.45 Господарські вістки, 16.00 Музика, рефрени, пісеньки, 16.45 Морський опир із Мольдефйорду, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Знаєте — то послухайте, легка муз. авд., орх., пісеньки, 17.55 Гальо! Повір! 18.00 21.50 22.00 Спорт, 18.10 Камер. концерт, 19.00 Воєнька авд., 19.20 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 У товариській стратосфері, розр. концерт, орх.; у перерві: „Під боронами" фейл., 20.45 Веч. денник, 21.00 Радіотехнічні актуалії, 21.10 Морські пісні, муз., спів, 22.05 Вечірня серенада, концерт орх., 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 Музика (надає Варшава II).

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 25. червня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Балетова музика, 18.00 Розр. музика, 20.00, 21.00 Вес. вечір, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, 21.00 Концерт хору, БУДАПЕШТ 12.05, 17.30, 18.00 Орх., 19.00 Нар. пісні у супр. циг. орх., 22.45 Симф. концерт, ВІДЕНЬ 10.30 Розр. муз., 12.00 Танки всього світа, 13.15 Танки давнього Відня, 15.30 з Гавайських островів до Нової Зеландії, з муз. іл., 18.00 Вок. авд., 20.00, 21.00 Вечір танку, КЕЛЬН 20.15, 21.00 „Весела вдова" оп. Легара, КОШИЦІ 7.50, 18.00 Для Закарпаття: Гутірка, Пісні Рахманінова, МІЛЯНО 17.15 Танкова музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Ля віа делля фінестра" оп. Зандонаі, ПРАГА 18.20 Сальон. муз., РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30, 21.00 Театр Уяви, 21.10 Кабарет, 22.05 Симф. музика, РИМ 17.15 Форт., 19.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 Комедія, СОФІЯ 20.00 Спів, 20.45, 21.000 Концерт.

Неділя, 26. червня 1938.

БЕРЛІН 20.000, 21.00 Орх., сопр., барит., арфа, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 15.50 Циг. музика, 17.00 Хор, 19.25 Спів, 21.45 22.00 Орх. концерт, ВІДЕНЬ 12.00 Розр. концерт, фортепіян, 15.25 Пісні та скр. твори у вик. сол., 18.20 Нар. пісеньки та мельодії, 19.10 Класична камер. і романтична музика у вик. смич. квартету; 20.00 21.00 Оперетові мельодії, МІЛЯНО 17.15 18.00 Симф. концерт, сучасна німецька й італ. музика, 21.00 Комедія, 21.35 22.00 Концерт тріа, МІНХЕН 20.00 21.00 „Севільський цирульник" оп. Россінія, ПРАГА 15.30 Легка музика та пісні, 17.50 Легка музика, 18.30 Розр. музика, 19.25 Сальон. музика, 20.00 Хор, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 Фр.-англ. концерт, РИМ 17.00 18.00 Розр. мельодії, 21.00 22.00 23.00 Вечір опер: „І діспетозі аманті" Пареліс, „Ля ніна-нана делля бамбола" муз. каса Пpателі.

Понеділок, 27. червня 1938.

БЕРЛІН 17.00 Пісні й балади у вик. солістів, 19.10 Розр. музика, БІЛГОРОД 18.45 Нар. пісні, 20.00 21.00 22.00 Опера, БУДАПЕШТ 12.05 Солісти, 13.30 Орх. концерт, 17.35 Спів, 18.35 19.00 Циг. музика, 21.30 22.00 Орх. концерт (Еґак Таі Ан — Корея), ВІДЕНЬ 14.10 Розр. музика, 15.30 Балади на сол. голоси і форт., 22.30 Розр. концерт, орх., сол., спів, КОШИЦІ 18.00 Гутірка, спів, МІЛЯНО 17.15 Спів, 19.40 Розр. музика, 21.10 Червневий розр. вечір, 22.00 Нар. музика, ПРАГА 16.15 Концерт фільг. орх., у програмі литовська музика, 17.00 „Казка" сюїта Сука, 17.30 Скр. концерт а-моль Дворжака, 18.20 Сальон. квартет, 20.15 21.00 „Експрес до Ніци" оп. Віа, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 Симфонічні твори, РИМ 17.15 Форт., 19.40 20.30 Розр. музика, 21.00 Концерт хору, 21.30, 22.00 23.00 Симф. концерт із базиліки ді Масенціо, СОФІЯ 19.30 Скрипка.

Радіокутик.

МОБІЛІЗАЦІЯ МІКРОФОНІВ.

В Парижі винайдено ще одно застосування. Здібний французький винахідник представив своєму урядові патентове право на репродукцію через мікрофон відголосів підчас війни. За помічю цього винаходу можна симулювати всілякі воєнні відголоси — стрілянину з крісів звичайних та машинових, вибухи гранат, бомб та ін. та таким чином можнаб страшити та дезоріентувати ворога. Винахідник впевняє, що можна навіть замасковувати нічний летунський напад, випускаючи з землі великого змія засобленого в голосник, що мав би відтворювати гуркіт моторів, літаків та вибухи бомб. При помочі таких засобів можнаб безупинну нищити нерви ворога та зганяти йому сон з очей.

БІРЖА.

Львів, 24 червня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельґи бельг. 90·12, 89·95, Доляри американські 5.29.50, 5·27·50 Доляри канад. 5·23·50—5·21·00, Фльорени гол. 294·99—295·25, Франки фр. 14·91—14·61, Франки швайцарські 122·40—121·60 Фунти англ. 26·39—26·23, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч 13·51—11·50 Кор. дан. 117·85—117·95 Кор. норв 132·68—131·70, Корони шв. 136·14—135·15, Ліри італ. 22·70—21·80, Марки фінлан. 11·66—11·25, Марки нім. 78·00 — 72·00, Тель Авів 26·20—25·95 Марки нім. срібні 103·00 — 97·00

Акції.

Банк Польський 119·00 Цукор. 34·00, Вугіль 27·50, 27·75, Льільпоп 74·00. Можеїв 12·50, Островець 57·25, Стараховичі, 35·50, 35·50, Габербуш 48·00.

Папери

4 % ціп. проц. внутр. 65·00, 65·75, 3 інв. 1 ем. 81·75, серія 91·50 3 поз. інв. 2 ем. 82·75 серія 92·38, 5. конверс. 71·00 прем. дол. 42·18 4 консол. 67·25

Тенденція вдержана.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 24 червня 12038.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	2·25 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак.	2·30 зол.
1 кг. масла експорт. за зачет.	2·30 зол.
молоко	14—15 сот.
яйця копа	3·60 зол.

Тенденція на масло й молоко вдержана, на яйця знишкова.

Оповістка.

Філія Т-ва Охорони Воєнних Могил у Ходорові подає до відома, що збірка переведена Товариством 13. червня 1938 в Ходорові на підставі дозволу Повітового Староства в Бібрці дала разом суму 220 зол. 70 сот. 1389

Загальні Збори читальні „Просвіти" Львів-Середмістя, відбудуться в неділю 3. липня ц. р. в год. 6-тій увечір у власній домівці Ринок 10. II. На випадок неприявности приписаної статутом кількости членів збори відбудуться годину пізніше. **Виділ.** 1400 1-2